

**RAZVOJNA BANKA
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE**

Finansijski izvještaji za godinu koja je
završila 31. decembra 2019. godinu i
izvještaj nezavisnog revizora

Sadržaj

Stranica

Odgovornost Uprave i Nadzornog odbora Banke za pripremu i odobravanje godišnjih finansijskih izvještaja	1
Izvještaj nezavisnog revizora	2 – 4
Bilans uspjeha	5
Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti	6
Izvještaj o finansijskom položaju	7
Izvještaj o novčanim tokovima	8
Izvještaj o promjenama u kapitalu	9
Napomene uz finansijske izvještaje	10 – 69

Odgovornost Uprave i Nadzornog odbora Banke za pripremu i odobravanje godišnjih finansijskih izvještaja

Uprava Banke dužna je pripremiti finansijske izvještaje, koji daju objektivno i istinito prikaz finansijskog položaja Banke, te rezultate njenog poslovanja i gotovinskog toka u skladu sa važećim računovodstvenim standardima, te ima odgovornost za vođenje odgovarajućih računovodstvenih evidencija koje u svakom trenutku omogućuju pripremu finansijskih izvještaja. Uprava ima opštu odgovornost za poduzimanje koraka koji su joj u razumnoj mjeri dostupni kako bi joj omogućili očuvanje imovine Banke, te sprječavanje i otkrivanje prevara i ostalih nepravilnosti.

Uprava je odgovorna za odabir prikladnih računovodstvenih politika koje su u skladu sa važećim računovodstvenim standardima i za njihovu dosljednu primjenu, donošenje razumnih i razboritih pretpostavki i procjena, te pripremu finansijskih izvještaja na principu neograničenosti vremena poslovanja, osim ako je pretpostavka da će Banka nastaviti s poslovanjem neprimjerena.

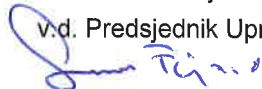
Uprava je dužna podnijeti na usaglašavanje Nadzornom odboru godišnji izvještaj Banke zajedno sa godišnjim finansijskim izvještajima, nakon čega Nadzorni odbor odobrava podnošenje godišnjih finansijskih izvještaja Skupštini Banke na usvajanje.

Finansijski izvještaji na stranama 7. do 71. su odobreni od strane Uprave za podnošenje Nadzornom odboru, 09. aprila 2020. godine te ih, potvrđujući ovo, potpisuje:

Za i u ime Uprave

dr.sc. Semir Fejzić

v.d. Predsjednik Uprave

Razvojna Banka FBiH
Igmanska 1
71000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina

09.04.2020. godine

Izveštaj nezavisnog revizora

Grant Thornton d.o.o. Banja Luka

Vase Pelagića 2/IV
78 000 Banja Luka
Republika Srpska
Bosna i Hercegovina

T +387 51 211 509; +387 51 211 294
F +387 51 211 501
E office@ba.gt.com
www.grantthornton.ba

Vlasnicima Razvojne Banke Federacije Bosne i Hercegovine

Mišljenje

Obavili smo reviziju priloženih finansijskih izvještaja Razvojne banke Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu "Banka"), koji obuhvataju izvještaj o finansijskom položaju na dan 31. decembra 2019. godine i bilans uspjeha, izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti, izvještaj o promjenama u kapitalu i izvještaj o novčanim tokovima za godinu koja se završava na navedeni datum i napomena uz finansijske izvještaje, koje sadrže sažetak značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, priloženi finansijski izvještaji fer prikazuju, u svim materijalnim značajnim aspektima, finansijski položaj Banke na dan 31. decembra 2019. godine, rezultate njenog poslovanja i novčane tokove za godinu koja se završava na navedeni datum, u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

Osnova za mišljenje

Obavili smo reviziju u skladu sa Međunarodnim revizijskim standardima (MRS). Naše odgovornosti, u skladu sa navedenim standardima su opisane u ovom izvještaju u odjeljku o revizorskim odgovornostima za reviziju finansijskih izvještaja. Mi smo nezavisni od Banke u skladu sa Kodeksom etike za profesionalne računovođe Odbora za međunarodne standarde etike za računovođe (IESBA Kodeksom) kao i u skladu sa etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izvještaja Banke i ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu sa tim zahtjevima. Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo dobili dovoljni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Isticanje pitanja

Kao što je objelodanjeno u napomeni 18 uz priložene finansijske izvještaje, tekući računi i depoziti komitenata na dan 31. decembra 2019. godine, iskazani su u iznosu od 132.519 hiljada KM. Navedeni ukupni iznos sadrži i sredstva posebnog fonda Razvojne banke Federacije Bosne i Hercegovine. Naime, Odlukom Vlade Federacije Bosne i Hercegovine 3. marta 2017. godine osnovan je poseban fond Razvojne Banke Federacije Bosne i Hercegovine, a Ugovorom o namjenskom depozitu Fondu Razvojne banke od 6. marta 2017. godine, između Razvojne banke Federacije Bosne i Hercegovine i Vlade Bosne i Hercegovine definisan je način deponovanja sredstava Vlade i plasiranja istih. Banka je u skladu sa Odlukama Vlade vršila prenos sredstava korisnicima iz Odluka Vlade, a mjesečno dostavljala stanje sredstava na navedenom depozitu Federalnom Ministarstvu finansija. Prema evidencijama Banke na dan 31. decembra 2019. godine, stanje na depozitnom računu iskazano je u iznosu od 2.148 hiljada KM.

Kao što je objelodanjeno u napomeni 20 uz priložene finansijske izvještaje, ukupna vrijednost sudskih sporova koji se vode protiv Banke na dan 31. decembra 2019. godine iskazani su u iznosu od 3.449 hiljada KM. Banka je izvršila otpuštanje rezervisanja za sudske sporove u iznosu od 34 hiljade KM, iz razloga što Uprava Banke smatra da ishod sudskih sporova nije moguće procijeniti, odnosno prema mišljenju Uprave, obaveza nije u statusu sadašnje niti je mjerljiva. U skladu sa navedenim, Banka na dan 31. decembra 2019. godine nije izvršila rezervisanja po osnovu sudskih sporova.

Naše mišljenje nije modificovano po osnovu gore navedenog.

Ostala pitanja

Finansijski izvještaji Banke za godinu koja se završila 31. decembra 2018. godine su revidirani od strane drugog revizora, koji je u svom izvještaju od 18. aprila 2019. godine izrazio nemodifikovano mišljenje sa Isticanjem pitanja, na dan 31. decembra 2018. godine.

Odgovornost Uprave Banke za finansijske izvještaje

Uprava je odgovorna za sastavljanje i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja i za one interne kontrole za koje Uprava odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja finansijskih izvještaja, a koji su bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili greške.

U sastavljanju finansijskih izvještaja, Uprava je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Banke da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju i objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja.

Uprava Banke odgovorno je za nadgledanje procesa finansijskog izvještavanja Banke.

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili greške i izdati revizorski izvještaj koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je viši nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s MRS uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbiru, utiču na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije, u skladu sa MRS, stvaramo profesionalno prosuđivanje i odražavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi takođe:

- Prepoznamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza finansijskih izvještaja, zbog prevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog uslijed prevare je veći od rizika nastalog uslijed greške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola;
- Stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Banke;

- Ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika, razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorila Uprava;
- Zaključujemo o primjerenosti korištenja računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi Uprava i, temeljno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Banke da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pažnju u našem revizorskom izvještaju na povezane objave u finansijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modifikujemo naše mišljenje. Naši zaključci se temelje na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg revizorskog izvještaja. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu uzrokovati da Banka prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenom poslovanju;
- Ocjenjujemo ukupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji, osnovne transakcije i događaje na način kojim se postiže fer prezentacija.

Ostvarili smo komunikaciju sa Upravom u vezi sa, između ostalog, planiranim obimom i vremenom obavljanja revizije i značajnih rezultata revizije, uključujući bilo koje značajne nedostatke interne kontrole koje smo identifikovali tokom naše revizije.

Partner na revizorskom angažmanu čiji je rezultat ovaj izvještaj nezavisnog revizora je Nevena Milinković, Ovlašćeni revizor.

Grant Thornton d.o.o. Banja Luka
Banja Luka, 10. april 2020.

Aleksandar Džombić, PhD
Managing Partner – Direktor
Grant Thornton d.o.o. Banja Luka

Nevena Milinković
Ovlašćeni revizor
Grant Thornton d.o.o. Banja Luka

Razvojna banka Federacije Bosne i Hercegovine

Bilans uspjeha

za godinu koja je završila 31. decembra 2019.

(Svi iznosi su izraženi u hiljadama KM, ako nije drugačije naznačeno)

	Napomene	2019.	2018.
Prihodi od kamata	4	6.808	8.963
Rashodi od kamata	5	(454)	(282)
Neto prihodi od kamata		6.354	8.681
Prihodi od naknada i provizija	6	1.739	1.629
Neto prihodi od naknada i provizija		1.739	1.629
Ostali operativni prihodi	7	1.035	300
Operativni prihodi		9.128	10.610
Troškovi zaposlenih	8	(6.097)	(5.733)
Amortizacija		(454)	(426)
Administrativni troškovi i ostali rashodi	9	(1.477)	(1.681)
Operativni troškovi		(8.028)	(7.840)
Dobit prije umanjenja vrijednosti i rezervisanja		1.100	2.770
Umanjenja vrijednosti i rezervisanja	10	(741)	(2.263)
Dobit prije poreza na dobit		359	507
Porez na dobit	2(e)	-	-
Neto dobit za godinu		359	507

Napomene u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Razvojna banka Federacije Bosne i Hercegovine
 Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti
 za godinu koja je završila 31. decembra 2019.
 (Svi iznosi su izraženi u hiljadama KM, ako nije drugačije naznačeno)

	Napomene	2019.	2018.
Neto dobit za godinu		359	507
<i>Ostala sveobuhvatna dobit za godinu</i>		-	-
Ukupna sveobuhvatna dobit za godinu		359	507

Napomene u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Razvojna banka Federacije Bosne i Hercegovine

Izveštaj o finansijskom položaju

za godinu koja je završila 31. decembra 2019.

(Svi iznosi su izraženi u hiljadama KM, ako nije drugačije naznačeno)

	Napomene	31. decembar 2019.	31. decembar 2018.
Imovina			
Gotovina i ekvivalenti gotovine	11	100.489	107.731
Obavezna rezerva kod Centralne banke	12	13.498	13.496
Dati krediti i potraživanja od banaka	13	-	-
Dati krediti i potraživanja od komitenata	14	204.752	198.126
Ostala imovina	15	99	1.198
Nekretnine i oprema	16	4.105	4.319
Nematerijalna imovina	17	84	168
Ukupna imovina		323.027	325.038
Obaveze			
Tekući računi i depoziti komitenata	18	132.519	142.116
Obaveze po kreditima	19	1.395	1.866
Rezervisanja	20	1.130	3.115
Ostale obaveze	21	18.711	9.029
Ukupne obaveze		153.755	156.126
Kapital			
Vlasnički kapital	22	163.615	163.615
Zadržana dobit		5.657	(2.760)
Regulatorne rezerve za kreditne gubitke		-	8.057
Ukupni kapital		169.272	168.912
Ukupno obaveze i kapital		323.027	325.038

Napomene u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Razvojna banka Federacije Bosne i Hercegovine
Izveštaj o novčanim tokovima
za godinu koja je završila 31. decembra 2019.
(Svi iznosi su izraženi u hiljadama KM, ako nije drugačije naznačeno)

	2019.	2018.
Poslovne aktivnosti		
Dobit za godinu	359	507
Usklađenja:		
Amortizacija	454	426
Umanjenje vrijednosti i rezervacije, neto	741	2.262
Neto kamatni prihod	(6.354)	(8.685)
	(4.800)	(5.490)
Promjene na:		
Neto povećanje/(smanjenje) obavezne rezerve kod Centralne banke	(2)	123
Neto (povećanje) / smanjenje datih kredita i potraživanja	(8.147)	(9.298)
Neto smanjenje / (povećanje) na ostaloj aktivi	1.087	(477)
Neto povećanje / (smanjenje) na tekućim računima i depozitima komitenata	(9.597)	25.333
Neto (smanjenje) / povećanje ostalih obaveza	9.075	(118)
	(12.384)	10.073
Primljene kamate	6.140	8.714
Plaćene kamate	(454)	(282)
Neto novac ostvaren u poslovnim aktivnostima	(6.698)	18.505
Investicijske aktivnosti		
Nabavka nekretnina i opreme	(73)	(50)
Nabavka nematerijalne imovine	-	(105)
Neto novac korišten u investicijskim aktivnostima	(73)	(155)
Finansijske aktivnosti		
Otplate obaveza po uzetim kreditima	(471)	(416)
Neto novac korišten u finansijskim aktivnostima	(471)	(416)
Neto povećanje / (smanjenje) novca i novčanih ekvivalenata	(7.242)	17.934
Novac i novčani ekvivalenti na početku godine	107.731	89.797
Novac i novčani ekvivalenti na kraju godine	100.489	107.731

Napomene u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Razvojna banka Federacije Bosne i Hercegovine
Izvještaj o promjenama na kapitalu
na dan 31. decembra 2019. godine
(Svi iznosi su izraženi u hiljadama KM, ako nije drugačije naznačeno)

	Vlasnički kapital	Regulatorne rezerve za kreditne gubitke	Rezerve kapitala	Zadržana neraspoređena dobit	Ukupno
Stanje na dan 1. januara 2018.	163.615	8.057	1.587	2.786	176.045
Neto dobit za godinu	-	-		507	507
Efekat primjene MSFI 9 (Napomena 2.)	-	-		(7.639)	(7.639)
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-		-	-
Stanje na dan 31. decembra 2018.	163.615	8.057	1.587	(4.346)	168.912
Zaokruživanje					<u>1</u>
Ponovo iskazano stanje na dan 01.01.2019	163.615	8.057	1.587	(4.346)	168.913
Raspored dobiti po Odlukama (za 2014. i 2016. godinu)			2.786	(2.786)	-
Raspored dobiti za 2018. godinu			507	(507)	-
Neto dobit za godinu	-	-		359	359
Efekat primjene MSFI 9 (raspored po Odluci)			(7.639)	7.639	-
Rezerve kapitala (raspored po Odluci)	-	(8.057)	8.057		-
<i>Ukupna sveobuhvatna dobit</i>	-	-			-
Stanje na dan 31. decembra 2019.	163.615	-	5.298	359	169.272

Napomene u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

2. OPĆI PODACI

Historija i osnivanje

Razvojna banka Federacije Bosne i Hercegovine („Banka“) osnovana je Zakonom o Razvojnoj banci Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj 37/08). Sjedište Banke je u ulici Igmanjska 1, Sarajevo. Banka je u 100%-om vlasništvu Federacije Bosne i Hercegovine.

U skladu sa Zakonom o Razvojnoj banci i Statutom Banke, tijela Banke su: Skupština (koju čini Vlada Federacije Bosne i Hercegovine), Nadzorni odbor, Uprava Banke i Odbor za reviziju.

Na dan 31. decembar 2019. godine Banka je imala organizacione dijelove u Mostaru, Bihaću, Zenici, Orašju, Tuzli i Livnu.

Osnovna djelatnost Banke

Ciljevi Banke su poticanje razvoja privrede i ukupnog društvenog razvoja, te poticanje održivog povratka na područje Federacije Bosne i Hercegovine, a odnose se na finansijske i opšte društvene ciljeve definisane Zakonom o Razvojnoj banci.

Osnovna djelatnost Banke je odobravanje kredita i garancija korisnicima direktno ili putem banaka, a u svrhu razvoja domaće privrede, regionalnog razvoja i povećanja zaposlenosti. Kreditne poslove Banka obavlja u svoje ime i za svoj račun (iz kapitala, prikupljenih depozita i uzetih kredita), kao i u ime i za račun Vlade Federacije Bosne i Hercegovine, u čije ime upravlja domaćim i stranim sredstvima namijenjenim razvojnim projektima, te primanje novčanih depozita i uzimanje kredita, u funkciji finansiranja razvojnih projekata.

Upravna tijela Banke

Nadzorni odbor Banke, do 16.1.2020. godine

Dr.sc. Igor Živko	Predsjednik
Dr.sc. Božo Vukoja	Član
Zvonko Landeka	Član
Asim Omanić	Član
Amir Avdić, mr.oec.	Član
Edin Bandić	Član

Nadzorni odbor Banke, od 17.1.2020. godine

Dr.sc. Igor Živko	v.d.Predsjednik
Dr.sc. Božo Vukoja	v.d.Član
Zvonko Landeka	v.d.Član
Dr.sc. Adisa Omerbegović Arapović	v.d.Član
Amir Avdić, mr.oec.	v.d.Član
Dr.sc. Mehmedalija Hadžović	v.d.Član
Almir Zulić	v.d. Član

Razvojna banka Federacije Bosne i Hercegovine
Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2019.
(Svi iznosi su izraženi u hiljadama KM, ako nije drugačije naznačeno)

Uprava:

dr.sc. Semir Fejzić	v.d.Predsjednik Uprave
Marijan Oršolić, mr.oec.	v.d.Dopredsjednik Uprave
Senija Bubić	v.d. Izvršni direktor za podršku poslovanju
dr.sc.Mersiha Slipičević	v.d. Izvršni direktor za upravljanje rizicima
Dalibor Milinković	v.d. Izvršni direktor za projekte i razvoj

Odbor za reviziju:

Odboru za reviziju je istekao mandat 4.decembra 2018. godine.

1. OPĆI PODACI (NASTAVAK)

Skupština Banke

U 2019. godini Skupština Banke nije zasjedala.

U januaru 2020. godine Skupština Banke je održala sjednicu na kojoj je potvrdila Finansijske izvještaje Razvojne banke FBiH za 2018. godinu i izvještaj nezavisnog revizora, Izvještaj Interne revizije za 2018. godinu, te donijela Odluku o utvrđivanju visine i rasporedu dobiti Banke ostvarene za period 2014. godine, Odluku o utvrđivanju rasporeda dobiti Banke ostvarene za period 2016. godine, Odluku o utvrđivanju visine i rasporedu dobiti Banke ostvarene za period 2018. godine. Na istoj sjednici Skupština Banke je donijela i Odluku o utvrđivanju i evidentiranju efekta prve primjene MSFI 9, Odluku o uključenju formiranih rezervi za kreditne gubitke u redovan osnovni kapital, Odluku o pokriću gubitka – negativnog efekta primjene MSFI 9 iz rezervi kapitala Banke, kao i Odluku o usvajanju Plana i programa poslovanja Banke za 2019. godinu.

Nadzorni odbor

Nadzorni odbor kao kontrolno tijelo ima važnu ulogu u nadziranju poslovanja Banke i zastupanju interesa vlasnika te zajedno sa članovima Uprave Banke odgovoran je za sastavljanje finansijskih izvještaja u skladu sa zakonskim odredbama.

Prema Zakonu o Razvojnoj banci FBiH, Nadzorni odbor Banke sačinjavaju predsjednik i šest članova koje imenuje i razrješava Skupština. Prethodno navedeno je također definisano Statutom Razvojne banke FBiH i usvojenim Pravilnikom o radu Nadzornog odbora Razvojne banke FBiH (februar 2010. godine).

Na dan 31.12.2019. godine Nadzorni odbor Banke je brojao šest od ukupno sedam članova (uključujući i Predsjednika), koji su propisani spomenutim Zakonom, Statutom i usvojenim Pravilnikom.

Uprava Banke

Prema Zakonu o Razvojnoj banci FBiH i Statutom Banke, Upravu Banke sačinjavaju predsjednik, dopredsjednik Uprave i izvršni direktori koje imenuje i razrješava Nadzorni odbor.

Prema organizacionoj shemi koja je usvojena 2018. godine, Upravu Banke čine: predsjednik, dopredsjednik, i funkcije tri izvršna direktora i to: izvršni direktor za podršku poslovanju, izvršni direktor za upravljanje rizicima i izvršni direktor za projekte i razvoj.

Sekretar Banke

Banka od 23. septembra 2017. godine nema imenovanog Sekretara Banke.

1. OPĆI PODACI (NASTAVAK)

Izjava o usklađenosti

Ovi finansijski izvještaji su pripremljeni u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima („MRS“) i Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja („MSFI“) objavljenim od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde.

Finansijski izvještaji odobreni su za izdavanje od strane Uprave na dan 13.2.2020. godine za podnošenje Nadzornom odboru na usvajanje.

a) Vremenska neograničenost poslovanja

Finansijski izvještaji su sačinjeni pod pretpostavkom vremenske neograničenosti poslovanja što podrazumijeva da će Banka biti sposobna realizovati potraživanja i podmiriti obaveze u normalnom toku poslovanja.

b) Osnove mjerenja

Ovi finansijski izvještaji sastavljeni su na osnovu historijskog ili amortizacijskog troška.

c) Funkcionalna valuta i valuta prezentiranja

Ovi finansijski izvještaji su prezentovani u Konvertibilnim Markama („KM“), koje predstavljaju funkcionalnu valutu Banke.

Centralna banka Bosne i Hercegovine („Centralna banka“ ili „CBBiH“) provodi politiku kursa na principu „valutnog odbora“ prema kojem je KM vezana za EUR u odnosu 1: 1,95583 koji je korišten kroz 2018. i 2019. godinu. Očekuje se da će se ovo zadržati i u doglednoj budućnosti.

d) Korištenje procjena i prosudbi

Sastavljanje finansijskih izvještaja zahtijeva od Uprave donošenje prosudbi, procjena i pretpostavki koje utiču na primjenu računovodstvenih politika i objavljene iznose imovine, obaveza, prihoda i rashoda. Stvarni rezultati mogu biti različiti od tih procjena.

Procjene i povezane pretpostavke redovno se pregledavaju. Promjene računovodstvenih procjena priznaju se u periodu u kojem su procjene promijenjene te eventualno budućim periodima ako utiču i na njih.

Informacije o područjima sa značajnom neizvjesnošću u procjenama i kritičnim prosudbama u primjeni računovodstvenih politika, koje imaju najznačajniji uticaj na iznose objavljene u ovim finansijskim izvještajima objavljene su u Napomeni 3.

2. SAŽETAK ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

a) Transakcije u stranim valutama

Transakcije u stranim valutama preračunavaju se u funkcionalnu valutu po kursu važećem na dan transakcije. Dobici i gubici po osnovu kursnih razlika koji nastaju prilikom izmirenja tih transakcija i po osnovi svođenja monetarne imovine i obaveza denominiranih u stranim valutama po kursu na kraju godine priznaju se u bilansu uspjeha.

b) Prihodi i rashodi od kamata

Prihodi i rashodi od kamata priznaju se u bilansu uspjeha za obračunsko razdoblje na koje se odnose metodom efektivne kamatne stope. Efektivna kamatna stopa je stopa koja diskontira procijenjene buduće novčane tokove finansijske imovine ili obaveza kroz očekivano trajanje finansijskog instrumenta (ili ako je prikladno kraće razdoblje) do njegove knjigovodstvene vrijednosti. Pri kalkulaciji efektivne kamatne stope Banka procjenjuje buduće novčane tokove uzimajući u obzir sve ugovorne uslove, ali ne i buduće kreditne gubitke.

Kalkulacija efektivne kamatne stope uključuje sve plaćene ili primljene transakcijske troškove, naknade i poene, koji su sastavni dio efektivne kamatne stope. Transakcijski troškovi uključuju sve troškove koji nastaju direktno u vezi s izdavanjem ili sticanjem finansijske imovine ili finansijskih obaveza.

Prihodi i rashodi od kamata priznati u bilansu uspjeha uključuju kamatu na finansijsku imovinu i finansijske obaveze koje se mjere po amortizacijskom trošku izračunatom metodom efektivne kamatne stope.

c) Prihodi i rashodi od provizija i naknada

Prihodi i rashodi od provizija i naknada koji su sastavni dio efektivne kamatne stope na finansijsku imovinu i finansijske obaveze uključuju se u kalkulaciju efektivne kamatne stope.

Ostali prihodi i rashodi od provizija i naknada uključuju uglavnom naknade po komisionim poslovima, izdavanje garancija i akreditiva i naknade po ostalim uslugama, i priznaju se u bilansu uspjeha po pružanju pojedine usluge.

d) Plaćanja temeljem operativnog najma

Plaćanja temeljem operativnog najma priznaju se u bilansu uspjeha u skladu sa Međunarodnim standardom finansijskog izvještavanja 16 – Najmovi, a koji se primijenjuje od januara 2019.

2. SAŽETAK ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

e) Porez na dobit

U skladu sa Zakonom o Razvojnoj banci FBiH, član 32. („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj 37/08), Banka nije obveznik poreza na dobit.

f) Finansijski instrumenti

Priznavanje

Kreditni primljeni i dani, te potraživanja i ostale finansijske obaveze priznaju se u trenutku kada su dati ili primljeni (datum namire).

Klasifikacija

Banka klasifikuje svoje finansijske instrumente u sljedeće kategorije: krediti i potraživanja i ostale finansijske obaveze. Klasifikacija zavisi od namjere zbog koje su finansijski instrumenti stečeni. Uprava određuje klasifikaciju finansijske imovine i obaveza kod početnog priznavanja i preispituje tu klasifikaciju na svaki datum izvještavanja.

Kredit i potraživanja

Kredit i potraživanja su nederivativna finansijska imovina s fiksnim ili odredivim plaćanjima koja ne kotira na aktivnom tržištu. Kredit i potraživanja nastaju kada Banka odobrava novčana sredstva komitentima bez namjere trgovanja s tim potraživanjima te uključuju plasmane i kredite bankama, kredite i potraživanja od klijenata i sredstva kod Centralne banke.

Ostale finansijske obaveze

Ostale finansijske obaveze čine sve finansijske obaveze i uključuju tekuće i depozitne račune i uzete kredite.

Početno i naknadno mjerenje

Kredit i potraživanja te ostale finansijske obaveze početno se priznaju po fer vrijednosti. Nakon početnog priznavanja, kredit i potraživanja, te ostale finansijske obaveze se vrednuju po amortizacijskom trošku koristeći metodu efektivne kamate, umanjene za eventualno umanjenje vrijednosti.

Prestanak priznavanja

Banka prestaje priznavati finansijsku imovinu (u cijelosti ili djelomično) kada isteknu prava na primitke novčanih tokova od finansijskog instrumenta ili kada izgubi kontrolu nad ugovornim pravima nad tom finansijskom imovinom. Navedeno se događa kada Banka prenese suštinski sve rizike i koristi od vlasništva na drugi poslovni subjekt ili kada su prava ostvarena, predana ili istekla.

Banka prestaje priznavati finansijske obaveze samo kada one prestanu postojati, tj. kada su ispunjene, otkazane ili istekle. Ukoliko se uslovi finansijske obaveze promijene, Banka će prestati priznavati tu obavezu i istovremeno priznati novu finansijsku obavezu s novim uslovima.

2. SAŽETAK ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

f) Finansijski instrumenti (nastavak)

Identificiranje i mjerenje umanjenja vrijednosti finansijske imovine

Banka na svaki datum izvještavanja provjerava postoje li objektivni dokazi za umanjenje vrijednosti pojedine finansijske imovine ili grupa finansijske imovine. Umanjenje vrijednosti finansijske imovine ili grupe finansijske imovine priznaje se, ukoliko postoji objektivni dokaz o umanjenju vrijednosti kao rezultat jednog ili više događaja nastalih nakon početnog priznavanja imovine (događaj koji uzrokuje umanjenje vrijednosti) te navedeni događaj (ili događaji) koji uzrokuje umanjenje vrijednosti ima uticaj na procijenjene buduće novčane tokove od finansijske imovine ili grupe finansijske imovine, koji se može pouzdano procijeniti.

Objektivni dokaz umanjenja vrijednosti finansijske imovine ili grupe finansijske imovine uključuje značajne finansijske poteškoće dužnika, neizmirenje ili kašnjenje u plaćanju kamata ili glavnice, vjerovatnost da će dužnik ući u stečajni postupak ili drugu finansijsku reorganizaciju i kad dostupni podaci ukazuju na mjerljivo smanjenje procijenjenih budućih novčanih tokova iz grupe finansijske imovine od njihovog početnog priznavanja, iako se smanjenje ne može identifikovati za pojedinačnu finansijsku imovinu unutar grupe.

Za finansijsku imovinu vrednovanu po amortizacijskom trošku, Banka prvo provjerava da li postoji objektivni dokaz za umanjenje vrijednosti pojedinačno ili grupno. Pojedinačna finansijska imovina za koju nije prepoznato umanjenje vrijednosti uključuje se u osnovicu za provjeru umanjenja vrijednosti na grupnoj osnovi. U svrhu grupne procjene grupnog umanjenja vrijednosti, finansijska imovina grupira se na osnovi sličnih obilježja kreditnog rizika.

Ukoliko postoji objektivni dokaz za umanjenje vrijednosti, gubitak od umanjenja vrijednosti utvrđuje se kao razlika između knjigovodstvene vrijednosti imovine i sadašnje vrijednosti očekivanih budućih novčanih tokova (isključujući očekivane buduće kreditne gubitke koji još nisu nastupili) diskontovanih originalnom efektivnom kamatnom stopom te finansijske imovine važećom u trenutku umanjenja vrijednosti imovine. Knjigovodstvena vrijednost imovine umanjuje se putem računa rezervacija za umanjenje vrijednosti, a iznos gubitka priznaje se u bilansu uspjeha.

Za individualno značajne kredite, iznos umanjenja vrijednosti se određuje na osnovu održivosti poslovnog plana klijenta, njegove sposobnosti da unaprijedi učinkovitost ukoliko nastupe finansijske poteškoće, postojanje druge finansijske podrške i ostvariva vrijednost kolaterala kao i vrijeme očekivanog novčanog priliva.

Umanjenje vrijednosti se utvrđuje grupno za kredite gdje ne postoji objektivni dokaz individualnog umanjenja vrijednosti. Za ocjenu grupnog umanjenja vrijednosti Banka koristi statističke modele i historijske podatke o vjerovatnosti nastanka događaja koji uzrokuju umanjenje vrijednosti, vremenu potrebnom za oporavak te ukupnom iznosu nastalog gubitka, prilagođene za procjenu Uprave o tome jesu li tekući ekonomski i kreditni uslovi takvi da je vjerovatno da će stvarni gubici biti veći ili manji od onih izračunatih na osnovu historijskih podataka. Banka redovno preispituje stope gubitka te očekivane stope oporavka na svaki datum izvještavanja, kako bi osigurala što tačnije izvještavanje.

Ukoliko se u narednom razdoblju iznos gubitka od umanjenja vrijednosti smanji i to smanjenje se može objektivno povezati s događajem koji je nastao nakon što je priznato umanjenje vrijednosti (kao što je poboljšanje kreditne sposobnosti dužnika), prethodno priznati gubitak od umanjenja vrijednosti se poništava usklađenjem računa ispravke vrijednosti. Iznos otpuštanja priznaje se u bilansu uspjeha.

2. SAŽETAK ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Identificiranje i mjerenje umanjenja vrijednosti finansijske imovine (nastavak)

Kada je kredit nenaplativ, otpisuje se na teret računa ispravke vrijednosti. Takvi krediti otpisuju se nakon što su poduzete sve neophodne aktivnosti i utvrđen iznos gubitka. Naknadno naplaćeni otpisani iznosi priznaju se kao ukidanja gubitaka od umanjenja vrijednosti u bilansu uspjeha.

Banka također računa i rezervacije u skladu sa relevantnim propisima Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine ("Agencija" ili "FBA"). Relevantni plasmani klasifikuju se u odgovarajuće skupine za potrebe Agencije u skladu s navedenim propisima ovisno o danima kašnjenja, finansijskom položaju dužnika i instrumentima osiguranja te rezervišu u skladu sa propisanim postocima rezervisanja. Opšta rezervacija se u skladu sa ovim propisima također obračunava po stopi od 2% na sve izloženosti koje nisu posebno umanjene.

Rezervisanja izračunata na način opisan u prethodnom paragrafu („FBA rezerve“) nisu priznata u ovim finansijskim izvještajima Banke. Ukoliko je umanjenje vrijednosti za potencijalne gubitke izračunato u skladu s propisima Agencije veće od umanjenja vrijednosti izračunatog u skladu sa zahtjevima MSFI-a, navedena razlika prikazuje se kao usklada kod izračuna adekvatnosti kapitala.

Princip mjerenja fer vrijednosti

Fer vrijednost je cijena koja bi se dobila za prodaju sredstava ili koja bi se platila za prijenos obaveze u redovnoj transakciji između učesnika na tržištu na datum mjerenja na glavnom, ili ako je to nemoguće, na najpovoljnijem tržištu kojem Banka ima pristup na taj dan. Fer vrijednost obaveze izražava njen rizik neizvršavanja.

Kada je to moguće, Banka mjeri fer vrijednost instrumenta preko iskazane cijene na aktivnom tržištu za taj instrument. Tržište se smatra aktivnim ako se transakcije za sredstva ili obavezu odvijaju dovoljno često i u opsegu dovoljnom za davanje informacija o cijenama na redovnoj osnovi (Nivo 1 hijerarhije fer vrijednosti).

Ukoliko ne postoje iskazane cijene na aktivnom tržištu, Banka koristi tehnike procjene koji maksimiziraju korištenje relevantnih dostupnih ulaznih podataka (Nivo 2 i Nivo 3 hijerarhije fer vrijednosti) i minimiziraju korištenje nedostupnih ulaznih podataka. Odabrana tehnika procjene uključuje sve faktore koje bi učesnici na tržištu uzeli u obzir pri određivanju cijene transakcije.

Analiza finansijskih instrumenata koji su mjereni nakon početnog priznavanja po fer vrijednosti su grupirani u Nivoe od 1 do 3 kako slijedi:

- Nivo 1 - pokazatelji fer vrijednosti izvedeni iz cijena koje kotiraju na aktivnim tržištima;
- Nivo 2 - pokazatelji fer vrijednosti izvedeni iz drugih podataka, a ne iz kotiranih cijena iz Nivoa 1;
- Nivo 3 - pokazatelji fer vrijednosti izvedeni primjenom metoda vrednovanja koji se ne temelje na uočljivim tržišnim podacima.

Specifični finansijski instrumenti

Gotovina i ekvivalenti gotovine

Za potrebe izvještaja o novčanom toku, gotovina i ekvivalenti gotovine uključuju novac, žiro račun kod Centralne banke i tekuće račune kod drugih banaka.

2. SAŽETAK ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Specifični finansijski instrumenti (nastavak)

Gotovina i ekvivalenti gotovine (nastavak)

Identificiranje i mjerenje umanjenja vrijednosti finansijske imovine

Gotovina i ekvivalenti gotovine isključuju obaveznu minimalnu rezervu kod Centralne banke, budući da sredstva obavezne rezerve nisu na raspolaganju Banci u njenom svakodnevnom poslovanju. Obavezna minimalna rezerva kod Centralne banke je iznos koji su obavezne izdvajati sve poslovne banke koje imaju dozvolu za rad u Bosni i Hercegovini.

Obavezna rezerva kod Centralne banke

Sredstva obavezne rezerve kod Centralne banke vrednuju se po amortizacijskom trošku umanjenom za gubitke od umanjenja vrijednosti.

Dati krediti i potraživanja

Dati krediti i potraživanja od banaka i komitenata iskazuju se naknadno po amortizacijskom trošku umanjenom za gubitke od umanjenja vrijednosti kako bi se prikazali procijenjeni nadoknativi iznosi.

Uzeti krediti

Uzeti krediti na koje se plaća kamata klasifikuju se kao ostale finansijske obaveze i inicijalno se priznaju po fer vrijednosti, umanjenoj za pripadajuće transakcijske troškove. Naknadno vrednovanje provodi se po amortizacijskom trošku i svaka razlika između primitaka (umanjenih za transakcijske troškove) i iznosa koji se plaća po dospelju priznaje se u bilansu uspjeha tokom perioda trajanja kredita metodom efektivne kamatne stope.

Tekući računi i depoziti komitenata

Tekući računi i depoziti klasifikovani su kao ostale obaveze i početno se vrednuju po fer vrijednosti uvećanoj za transakcijske troškove, a naknadno se iskazuju po njihovom amortizacijskom trošku primjenom metode efektivne kamatne stope.

g) Nekretnine i oprema

Nekretnine i oprema vrednuju se po trošku nabavke umanjenom za akumuliranu amortizaciju i umanjenje vrijednosti. Trošak nabavke uključuje sve troškove koji su direktno vezani za nabavku imovine. Naknadni troškovi se uključuju u knjigovodstvenu vrijednost imovine ili se priznaju kao posebna imovina, samo u onim slučajevima kada postoji vjerovatnoća da će Banka u budućnosti imati ekonomsku korist od te imovine i ako se njezina vrijednost može pouzdano utvrditi. Troškovi popravaka i tekućeg održavanja terete bilans uspjeha u periodu u kojem su nastali.

Amortizacija se obračunava na sve nekretnine i opremu, osim zemljišta i imovine u pripremi, prema linearnoj metodi kako bi se otpisao trošak nabavke imovine kroz njezin procijenjeni vijek trajanja. Koriste se sljedeće stope amortizacije:

Građevinski objekti	3%
Namještaj i oprema:	
- Namještaj i ostala uredska oprema	20%-33,33%
- Mobiteli	50%
Vozila	20%
Ulaganja u tuđu imovinu	20%

2. SAŽETAK ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

g) Nekretnine i oprema (nastavak)

Metoda amortizacije i procijenjeni vijek trajanja pregledavaju se i po potrebi usklađuju na svaki datum izvještavanja.

Dobici i gubici po osnovu rashodovanja sredstava utvrđuju se kao razlika između novčanog priliva i neto knjigovodstvene vrijednosti i iskazuju u bilansu uspjeha u okviru ostalih prihoda ili rashoda iz poslovanja.

h) Nematerijalna imovina

Nematerijalna imovina se vrednuje po trošku umanjenom za akumuliranu amortizaciju i umanjenje vrijednosti. Trošak nabave uključuje sve troškove koji su izravno vezani za nabavu imovine.

Amortizacija se obračunava na svu imovinu, osim imovine u pripremi, prema linearnoj metodi kako bi se otpisao trošak nabavke imovine kroz njezin procijenjeni vijek trajanja. Sljedeće stope amortizacije se koriste:

Softver	20%
---------	-----

Metoda amortizacije, procijenjeni vijek trajanja i ostatak vrijednosti pregledavaju se i po potrebi usklađuju na svaki datum izvještavanja.

i) Umanjenje vrijednosti nefinansijske imovine

Neto knjigovodstvena vrijednost nefinansijske imovine Banke provjerava se sa datumom izvještavanja kako bi se utvrdilo da li postoje indikacije umanjenja vrijednosti imovine. Ako se utvrdi postojanje takvih indikacija procjenjuje se nadoknadivi iznos imovine. Gubitak uslijed umanjenja vrijednosti priznaje se u svim slučajevima kada je neto knjigovodstvena vrijednost imovine veća od nadoknadivog iznosa. Gubitak uslijed umanjenja vrijednosti priznaje se u bilansu uspjeha.

Nadoknadiiva vrijednost ostale imovine je vrijednost veća od njezine vrijednosti u upotrebi i njezine fer vrijednosti umanjene za troškove prodaje. U procjenjivanju vrijednosti u upotrebi, sadašnja vrijednost procijenjenih budućih novčanih tokova izračunava se upotrebom diskontne stope prije oporezivanja koja reflektira procjenu vremenske vrijednosti novca na tržištu i rizik specifičan za tu imovinu. Za imovinu koja ne generira uglavnom nezavisne novčane tokove, njezina nadoknadiiva vrijednost se određuje zajedno sa imovinom koja generira novčane tokove, a uz koju se ta imovina vezuje.

Gubitak od umanjenja vrijednosti se smanjuje ukoliko je došlo do promjene u procjeni korištenoj za utvrđivanje nadoknadiive vrijednosti. Gubitak od umanjenja vrijednosti se smanjuje najviše do iznosa knjigovodstvene vrijednosti imovine koja ne prelazi knjigovodstvenu vrijednost koja bi bila utvrđena, uzimajući u obzir amortizaciju, da nije došlo do umanjenja vrijednosti.

j) Primanja zaposlenih

Kratkoročna primanja zaposlenih

Za račun zaposlenika, Banka uplaćuje penziono i zdravstveno osiguranje koje se obračunava na bruto plate, kao i pripadajuće poreze po ovom osnovu za koje je osnovica neto plaća. Ovi se doprinosi uplaćuju na račun relevantnih državnih fondova prema važećoj zakonskoj regulativi i propisima, tokom cijele godine. Naknada za topli obrok i transport kao i regres za godišnji odmor se obračunavaju i plaćaju u skladu sa lokalnom zakonskom regulativom i internim aktima Banke. Ovi se troškovi priznaju u bilansu uspjeha u razdoblju u kojem su nastali troškovi zaposlenih.

2. SAŽETAK ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

j) Primanja zaposlenih (nastavak)

Kratkoročna primanja zaposlenih (nastavak)

Obaveze za doprinose za penzione fondove s propisanim iznosom doprinosa priznaju se kao trošak u bilansu uspjeha razdoblja u kojem su nastali.

Dugoročna primanja zaposlenih: otpremnine za penzije

U skladu sa lokalnim propisima i internim aktima, Banka prilikom odlaska u penziju uposlenika isplaćuje otpremnine u visini od minimalno šest plata zaposlenika isplaćenih u mjesecu koji prethodi ili šest prosječnih plata u Banci za mjesec koji prethodi, u zavisnosti šta više odgovara zaposleniku.

Obaveze i troškovi se određuju pomoću metode projektovane kreditne jedinice. Ova metoda polazi od toga da svaki period službe dovodi do stvaranja dodatne jedinice prava na naknadu, i svaka jedinica se odvojeno mjeri da bi se izračunala konačna obaveza. Obaveza se iskazuje u sadašnjoj vrijednosti budućih novčanih tokova koristeći diskontnu stopu koja odgovara kamatnoj stopi državnih obveznica.

k) Rezervisanja za obaveze i troškove

Rezervisanja se priznaju ukoliko Banka ima sadašnju zakonsku ili izvedenu obavezu proizašlu iz prošlih događaja za čije se podmirenje očekuje da će Banci stvoriti odliv resursa koji utjelovljuju ekonomske koristi, a moguće je napraviti pouzdanu procjenu iznosa obaveze ili u slučaju zakonske obaveze formiranja rezervisanja za neidentifikovano umanjenje vrijednosti vanbilansnih kreditnih izloženosti.

Rezervisanja za obaveze i troškove održavaju se na nivou koji Uprava smatra dovoljnim za pokrivanje nastalih gubitaka. Uprava utvrđuje dostatnost rezervacija na temelju uvida u pojedinačne stavke, tekuće ekonomske uslove, karakteristike rizika određenih kategorija transakcija, kao i druge relevantne činjenice.

Rezervisanja treba iskorištavati samo za izdatke za koje je rezervisanje izvorno priznato. Ako više nije vjerovatno da će podmirivanje obaveza zahtijevati odljev resursa koji utjelovljuju ekonomske koristi, rezervisanje se otpušta.

l) Vlasnički kapital

Vlasnički kapital se sastoji od jednog vlasničkog udjela Federacije Bosne i Hercegovine.

2. SAŽETAK ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

n) Standardi i tumačenja na snazi u tekućem razdoblju (nastavak)

- Izmjene MSFI 9: "Finansijski instrumenti" – Funkcija pretplate sa negativnom nadoknadom (izmjena i dopuna) (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2019.);
- Izmjene MSFI 11: "Zajednički aranžmani" Izmjene koje su rezultat projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja – ciklus 2015. – 2017. (ponovno mjerenje ukupnog prijašnjeg udjela u zajedničkom upravljanju) (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2019.);
- MSFI 16: „Najmovi“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2019.); - Izmjene MRS 12 „Porezi na dobit“ – Izmjene koje su rezultat projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja – ciklus 2015. – 2017. (posljedice dividendi na porez na dobit) – (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2019.);
- Izmjene MRS 19 „Primanja zaposlenih“ – Izmjene, ograničenja ili izmirenja plana (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2019.);
- Izmjene MRS 23 „Troškovi pozajmljivanja“ – Izmjene koje su rezultat projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja – ciklus 2015. – 2017. (troškovi pozajmljivanja koji se mogu kapitalizirati) – (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2019.);
- Izmjene MRS 28: „Ulaganja u pridružene subjekte i zajedničke poduhvate“ – Izmjene vezane za dugoročna ulaganja u pridružene subjekte i zajedničke poduhvate (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2019.);
- IFRIC 23: „Neizvjesnosti u vezi sa tretmanom poreza na dobit (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2019.).

o) Standardi i tumačenja koji su objavljeni, a nisu još usvojeni

Na dan izdavanja ovih finansijskih izvještaja, sljedeći standardi i tumačenja standarda su objavljeni, ali nisu još na snazi:

- Izmjene MSFI 3 „Poslovne kombinacije“ – Definicija poslovanja (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2020.);
- Izmjene MSFI 7 „Finansijski instrumenti: objavljivanje“, MSFI 9 „Finansijski instrumenti“ i MRS 39 „Finansijski instrumenti: priznavanje i mjerenje“ – Izmjene u vezi sa pitanjima zamjene u kontekstu IBOR reforme (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2020.);
- MSFI 17: „Ugovori o osiguranju“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2021.);
- Izmjene MRS 1 „Prezentacija finansijskih izvještaja“ i MRS 8 „Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške“ – Izmjene u vezi sa definicijom materijalnosti (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2020.)
- Izmjene MSFI 9: „Finansijski instrumenti“ i MSFI 7: „Finansijski instrumenti: Objavljivanja – Reforma referentne vrijednosti kamatne stope“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2022. godine),

Banka je izabrala da ne usvoji ove standarde, izmjene i tumačenje prije nego oni stupe na snagu. Banka predviđa da usvajanje ovih standarda, izmjena i tumačenja neće imati materijalni utjecaj na finansijske izvještaje Banke u razdoblju inicijalne primjene.

2. SAŽETAK ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

2.1. Izmjene računovodstvenih politika zbog primjene MSFI 9 Finansijski instrumenti

U skladu sa Odlukom o objavljivanju i primjeni međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja ("Službene novine Federacije BiH", broj 55/17), obavezna je primjena Međunarodnog standarda finansijskog izvještavanja (MSFI) 9 – „Finansijski instrumenti“, koji se primjenjuje pri izradi finansijskih izvještaja koji se odnose na razdoblja koja počinju od 1. januara 2018. godine.

Zahtjevi MSFI 9 standarda na području umanjenja vrijednosti temelje se na modelu očekivanih kreditnih gubitaka, te zamjenjuje dosadašnji MRS 39 model nastalih gubitaka.

Učinci primjene MSFI 9 priznati su na teret zadržane dobiti i rezervi na dan 1. januara 2018. godine i iznose 7.639 hiljada KM.

Nadzorni odbor Banke je u izvještajnom periodu donio Odluku o izmjenama i dopunama Interne metodologije umanjenja vrijednosti kredita i ostale finansijske imovine u skladu sa MSFI 9 (broj 9184-II/19 od 19.11.2019. godine, koja definiše primjenu faktora kreditne konverzije za vanbilansne stavke, te promjenu načina izračuna umanjenja vrijednosti na izloženosti u obliku novčanih sredstava kod drugih banaka u zemlji i inostranstvu uključujući i Centralnu banku BiH. Efekat promjene Metodologije po osnovu vanbilansnih stavki u obliku garancija iznosi 1.040 hiljada KM, a po osnovu novčanih sredstava 434 hiljade KM.

Bilansne stavke koje podliježu mjerenju vrednuju se metodom amortizacijskog troška. Vanbilansne stavke koje podliježu mjerenju su: garancije, akreditivi, neiskorišteni iznosi revolving kredita, neiskorišteni ugovoreni krediti. Klasifikaciji podliježe i tzv. „ostala aktiva“, koju čine razna potraživanja od pravnih i fizičkih lica koja nisu predmetom kreditno-garancijskih poslova.

Obračun umanjenja vrijednosti kredita i ostale finansijske imovine se vrši mjesečno.

Finansijska imovina

Priznavanje

Finansijska imovina se početno priznaje po njenoj fer vrijednosti, u trenutku kada je stečena ili izdana.

Poslovni modeli

Sva finansijski imovina grupisana je u poslovne modele koji označavaju način zajedničkog upravljanja grupom finansijske imovine kao cjelinom, radi ostvarenja određenog poslovnog cilja i definiraju način na koji se očekuje da će finansijska imovina stvarati novčane tokove.

2. SAŽETAK ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

2.1. Izmjene računovodstvenih politika zbog primjene MSFI 9 Finansijski instrumenti (nastavak)

Poslovni modeli (nastavak)

Banka je od 1. januara 2018. godine primijenila Međunarodni standard finansijskog izvještavanja (MSFI) 9 Finansijski instrumenti. Prema navedenom, tekući period također se temelji na MSFI 9.

Učinci primjene MSFI 9 priznati su na teret zadržane dobiti i rezervi na dan 1. januara 2018. godine i iznose 7.639 hiljada KM.

Uprava Banke odabrala je poslovni model čiji je cilj držanje imovine isključivo radi naplate ugovornih novčanih tokova, koji objedinjava svu finansijsku imovinu koja se drži radi naplate ugovorenih novčanih tokova tokom cijelog života trajanja finansijskog instrumenta.

Poslovni model držanja imovine radi naplate prolazi SPPI test (engl. Solely Payments od Principal and Interest – u nastavku SPPI test), i u taj model alocirana je sljedeća finansijska imovina:

- gotovina i novčana sredstva na transakcijskim računima kod banaka,
- sredstva na tekućem računu i obavezna rezerva kod CBBiH
- dati krediti
- ostala potraživanja (ostala aktiva)

Osnovni rizik kojim se upravlja u okviru ovog poslovnog modela je kreditni rizik.

SPPI test

SPPI test je test ugovornih novčanih tokova sa aspekta plaćanja samo glavnice i kamate na nepodmireni iznos glavnice jedan je od kriterija za klasifikaciju finansijske imovine u pojedinu kategoriju mjerenja. SPPI test se sprovodi sa ciljem utvrđivanja da li kamata na nepodmirenu glavicu odražava samo naknadu za vremensku vrijednost novca, ili uključuje i kreditni rizik, druge osnovne rizike pozajmljivanja, troškove kreditiranja i profitnu maržu.

SPPI test se provodi:

- za svaku finansijsku imovinu, alociranu u poslovni model čiji je cilj držanje finansijske imovine radi naplate ugovornih novčanih tokova,
- za svaku finansijsku imovinu u slučajevima kada je izvorna imovina značajno modificirana i zbog toga priznata kao nova imovina
- kod uvođenja novih kreditnih proizvoda kako bi se unaprijed utvrdila prihvatljivost razmatranih uslova kreditiranja u odnosu na potrebu kasnijeg praćenja vrijednosti eventualne finansijske imovine koja bi proizašla iz istih.

Klasifikacija finansijske imovine

Banka klasifikuje svoju finansijsku imovinu na osnovu alokacije u poslovni model i SPPI test kao imovinu koja se naknadno mjeri po amortizacijskom trošku, ako su ispunjena oba uslova:

- finansijska imovina je alocirana u poslovni model čiji je cilj držanje imovine radi naplate ugovorenih novčanih tokova i
- SPPI test je zadovoljen – za finansijsku imovinu utvrđeni su novčani tokovi koji predstavljaju samo plaćanje glavnice i kamate na nepodmireni iznos glavnice.

Klasifikacija zavisi od namjere zbog koje je finansijska imovina stečena. Uprava određuje klasifikaciju finansijske imovine kod početnog priznavanja i preispituje tu klasifikaciju na svaki datum izvještavanja.

2. SAŽETAK ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

2.1. Izmjene računovodstvenih politika zbog primjene MSFI 9 Finansijski instrumenti (nastavak)

Reklasifikacija finansijske imovine

U slučaju promjene poslovnog modela upravljanja finansijskom imovinom, izvršit će se reklasifikacija sve finansijske imovine na koju reklasifikacija utiče. Reklasifikacija će se obaviti prospektivno, od datuma reklasifikacije, odnosno od prvog dana idućeg obračunskog perioda, ne prepravljajući, pri tome, prethodno priznatu dobit, gubitke ni kamate.

Umanjenje vrijednosti finansijske imovine

Umanjenje vrijednosti finansijske imovine priznaje se po modelu očekivanih kreditnih gubitaka za imovinu koja se naknadno mjeri po amortiziranom trošku.

Umanjenje vrijednosti provodi se mjesečno, tokom obračunskih perioda i krajem godine na datum bilansa, a efekti umanjenja vrijednosti iskazuju se po svakom plasmanu pojedinačno u izvještaju o finansijskom položaju, izvještaju o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti i izvještaju o dobiti i gubitku.

MSFI 9 model očekivanog kreditnog gubitka uključuje tri faze, odnosno tri nivoa kreditnog rizika, pri čemu se finansijska imovina kreće kroz faze kako se mijenja njena kreditna kvaliteta.

Umanjenje vrijednosti se provodi primjenom Interne metodologije umanjenja vrijednosti kredita i ostale finansijske imovine u skladu sa MSFI 9 (u nastavku Metodologija).

Na datum početka prve primjene MSFI 9, imovina je alocirana u tri faze odnosno tri nivoa kreditnog rizika:

- Faza 1 – finansijska imovina bez značajno povećanog kreditnog rizika (klijent nije u statusu neizmirivanja obaveza, kašnjenje prema MSFI brojaču dana kašnjenja je manje ili jednako 30 dana i FBA klasifikacija rizika je manja ili jednaka B 5%)
- Faza 2 – klijent nije u statusu neizmirivanja obaveza, kašnjenje prema MSFI brojaču dana kašnjenja je veće ili jednako 31 dan i manje ili jednako 90 dana, i FBA klasifikacija rizika je veća od B5%, pogoršanje položaja klijenta.
- Faza 3 – klijent je u statusu neizmirivanja obaveza po bilo kojem osnovu, kašnjenje prema MSFI brojaču dana kašnjenja je veće od 90 dana

Polazeći od statusa neizmirivanja obaveza kao jedinog kriterija, Banka razlikuje dva različita pristupa umanjenju vrijednosti:

- individualni (pojedinačni) i
- grupni.

2. SAŽETAK ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

2.1. Izmjene računovodstvenih politika zbog primjene MSFI 9 Finansijski instrumenti (nastavak)

Umanjenje vrijednosti finansijske imovine (nastavak)

Za finansijske instrumente klijenata alociranih u Fazu 1., umanjenja vrijednosti izračunavaju se na grupnoj osnovi u visini 12-mjesečnih očekivanih kreditnih gubitaka.

Faza 2 – u ovaj nivo rizika raspoređuju se finansijski instrumenti klijenata uz značajni porasta kreditnog rizika.

Za finansijske instrumente klijenata u Fazi 2, umanjenja vrijednosti izračunavaju se na grupnoj osnovi u visini cjeloživotnih očekivanih kreditnih gubitaka.

Faza 3 – finansijski instrumenti klijenta u statusu neizmirenja obaveza – obuhvata klijente kod kojih postoje objektivni dokazi o umanjenju finansijskog instrumenta.

Za finansijske instrumente klijenata u Fazi 3, umanjenja vrijednosti izračunavaju se na individualnoj osnovi u visini cjeloživotnih očekivanih kreditnih gubitaka.

Izloženost prema Centralnoj banci BiH i prema drugim bankama u zemlji i inostranstvu množi se iskustveno utvrđenim PD-om od 0,1%.

Kako za ostala potraživanja (ostalu aktivu) nije praktično procijeniti kreditni rizik i očekivane kreditne gubitke, to se Banka opredijelila da primijeni matricu za određivanje umanjenja, sa fiksnim stopama umanjenja, ovisno o broju dana kašnjenja ili prekoračenja dospijanja.

Detalji vezani uz Metodologiju navedeni su u sklopu napomene 25. Upravljanje finansijskim rizikom, napomena 25.1. Kreditni rizik.

Modifikacija finansijske imovine

Modifikacija finansijske imovine je svaka izmjena ugovornih odredbi koja rezultira izmjenom ugovorenih novčanih tokova. U slučaju kada modifikacija nije značajna, izmjena ugovornih odredbi ne dovodi do prestanka priznavanja te finansijske imovine, već se utvrđuje nova bruto knjigovodstvena vrijednost kao sadašnja vrijednost modificiranih ugovornih novčanih tokova diskontovanih izvornom efektivnom kamatnom stopom (EKS).

Pri tome se razlika između izvorne bruto knjigovodstvene vrijednosti prije modifikacije i bruto knjigovodstvene vrijednosti utvrđene na osnovu modificiranih novčanih tokova nakon modifikacije priznaje u bilansu uspjeha kao dobit ili gubitak.

U slučaju kada je modifikacija finansijske imovine značajna, finansijska imovina se prije modifikacije prestaje priznavati, a modificirana finansijska imovina se ponovo priznaje kao "nova" finansijska imovina i utvrđuje se nova EKS. Datumom početnog priznavanja smatra se datum izmjene ugovornih odredbi. Umanjenje vrijednosti na ponovno priznatu finansijsku imovinu priznaje se u iznosu očekivanih kreditnih gubitaka za cjeloživotne kreditne gubitke.

2. SAŽETAK ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

2.1. Izmjene računovodstvenih politika zbog primjene MSFI 9 Finansijski instrumenti (nastavak)

Modifikacija finansijske imovine (nastavak)

POCI imovina je finansijska imovina kod koje pri početnom priznavanju postoje objektivni dokazi o individualnom umanjenju za kreditne gubitke, zato što je kreditni rizik stvorene ili izdane imovine visok ili je imovina kupljena sa diskontom od najmanje 5%.

Za potrebe izračuna umanjenja vrijednosti, priznaju se cjeloživotni očekivani kreditni gubici.

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I KLJUČNI IZVORI PROCJENE NEIZVJESNOSTI

Banka u toku svog redovnog poslovanja procjenjuje i prosuđuje o neizvjesnim događajima, uključujući procjene i prosudbe o budućnosti. Takve računovodstvene pretpostavke i procjene redovno se preispituju i temelje na historijskom iskustvu i ostalim faktorima poput očekivanog toka budućih događaja koji se može realno pretpostaviti u postojećim okolnostima, ali unatoč tome neizbježno predstavljaju izvore neizvjesnosti. Procjena umanjenja vrijednosti kreditnog portfolija Banke predstavlja najznačajniji izvor neizvjesnosti procjene. Ti i ostali ključni izvori neizvjesnosti procjene, koji imaju značajan rizik uzrokovanja značajnih usklada knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza u narednoj finansijskoj godini, opisani su u nastavku.

Gubici od umanjenja vrijednosti kredita i potraživanja i rezervisanja za vanbilansnu izloženost

Banka kontinuirano prati kreditnu sposobnost svojih klijenata. Potreba za umanjenjem vrijednosti bilansne i vanbilansne izloženosti Banke kreditnom riziku procjenjuje se mjesečno.

Gubici od umanjenja vrijednosti uglavnom se priznaju u odnosu na knjigovodstvenu vrijednost datih kredita (kao što je prikazano u napomenama 13. i 14.), te kao rezervacije za obaveze i troškove koji proizlaze iz vanbilansne izloženosti klijentima, uglavnom u vidu garancija i akreditiva i odobrenih neiskorištenih kredita (prikazano u Napomeni 20.).

Banka procjenjuje umanjenja vrijednosti u slučajevima kada prosudi da dostupni podaci ukazuju na vjerovatnost mjerljivog umanjenja budućih procijenjenih novčanih tokova imovine ili portfolija imovine. Kao indikator smatra se neredovitost u otplati ili ostale indikacije finansijskih poteškoća uzimatelja kredita te nepovoljne promjene u ekonomskim uslovima u kojima dužnici posluju i u vrijednosti ili naplativosti instrumenata osiguranja, kada se te promjene mogu povezati s navedenim nepoštivanjem uslova ugovora.

Sažetak umanjenja vrijednosti	Napomena	31. decembar 2019. ‘000 KM	31. decembar 2018. ‘000 KM
Umanjenje vrijednosti za bilansne izloženosti, uključujući novčana sredstva i ostalu aktivu	11,12, 13, 14, 15	40.524	39.010
Rezervisanje za vanbilansne izloženosti	20	482	2.337
		41.006	41.347

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I KLJUČNI IZVORI PROCJENE NEIZVJESNOSTI (NASTAVAK)

Regulatorni zahtjevi

Agencija je ovlaštena za provođenje regulatornog nadzora nad poslovanjem Banke i može zahtijevati izmjene knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza, u skladu sa odgovarajućim propisima.

Pored umanjenja vrijednosti izračunatih i priznatih u skladu sa MSFI, Banka također procjenjuje umanjena u skladu sa regulativom Agencije za potrebe izračuna adekvatnosti kapitala.

Slijedeća tabela prikazuje sumaran pregled umanjena vrijednosti izračunatih u skladu sa propisima Agencije. Regulatorne rezerve na dan 31. decembar 2019. godine izračunate su u skladu sa važećom metodologijom (kako je objašnjeno u Napomeni 2 I).

Sažetak umanjena vrijednosti	31. decembar 2019.	31. decembar 2018.
Rezervisanja za bilansne izloženosti (Agencija)	56.965	46.743
Rezervisanja za vanbilansne izloženosti (Agencija)	1.653	1.318
	58.618	48.061
Umanjenje vrijednosti prema MSFI	41.006	41.347
Negativne razlike između rezervisanja za ukupne izloženosti (Agencija) i umanjena vrijednosti prema MSFI	1.727	3.682
Pozitivne razlike između rezervisanja za ukupne izloženosti (Agencija) i umanjena vrijednosti prema MSFI	19.339	10.396
Nedostajuće rezerve	19.339	2.339

Kako je prikazano u gornjoj tabeli, ukupni iznos za koji rezervisanja prema propisima Agencije nadmašuju rezervisanja prema MSFI iznosi 19.339 hiljada KM na dan 31. decembar 2019. (31. decembar 2018.: 10.396 hiljada KM). S obzirom da su Odlukom Skupštine Banke, a u skladu sa Odlukom Agencije za bankarstvo o uslovima uključenja formiranih rezervi za kreditne gubitke u redovan osnovni kapital banke, ranije rezerve za kreditne gubitke formirane iz dobiti u iznosu 8.057 hiljada KM raspoređene u osnovni kapital, i ne mogu se koristiti kao obračunska kategorija pri izračunu nedostajućih rezervi za kreditne gubitke, cjelokupan iznos od 19.339 hiljada KM predstavlja nedostajuće rezerve za kreditne gubitke u poslovnoj 2019. godini, te je iskazan kao odbitna stavka u izračuna adekvatnosti kapitala.

Sudski sporovi

Banka provodi pojedinačnu procjenu svih sudskih sporova i na osnovu toga određuje iznos rezervisanja.

Kao što je navedeno u Napomeni 20., Banka je izvršila otpuštanje rezervisanja za sudske sporove u iznosu od 34 hiljade KM, jer potencijalna obaveza nije u statusu sadašnje niti je mjerljiva.

Razvojna banka Federacije Bosne i Hercegovine
 Napomene uz finansijske izvještaje
 za godinu koja je završila 31. decembra 2019.
 (Svi iznosi su izraženi u hiljadama KM, ako nije drugačije naznačeno)

4. PRIHODI OD KAMATA

	2019.	2018.
Kamate na kredite odobrene komitentima	6.808	8.963
	6.808	8.963

5. RASHODI OD KAMATA

	2019.	2018.
Kamate na uzete kredite i primljene depozite	454	282
	454	282

6. PRIHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA

	2019.	2018.
Naknade po komisionim poslovima	1.249	1.308
Naknade po poslovima izdavanja garancija i akreditiva	305	115
Naknade po ostalim poslovima	185	206
	1.739	1.629

7. OSTALI OPERATIVNI PRIHODI

	2019.	2018.
Prihodi od prodane stečene imovine	918	176
Dotacije	11	46
Ostalo	106	78
	1.035	300

8. TROŠKOVI ZAPOSLENIH

	2019.	2018.
Neto plate	2.652	2.502
Porezi i doprinosi	1.998	1.866
Ostalo	1.447	1.365
	6.097	5.733

Troškovi zaposlenih uključuju 1.107 hiljada KM (2018.: 1.034 hiljada KM) doprinosa po osnovu penzionog osiguranja uplaćenih u državni penzioni fond. Doprinosi se računaju kao procent bruto plate. Prosječan broj zaposlenih u Banci tokom 2019. godine bio je 113 (2018.: 117).

9. ADMINISTRATIVNI TROŠKOVI I OSTALI RASHODI

	2019.	2018.
Članarine i takse	256	223
Troškovi održavanja	230	205
Naknade Nadzornom odboru i Odboru za reviziju	143	186
Troškovi energije	132	131
Troškovi telekomunikacija	122	125
Usluge	97	101
Bankarske naknade	100	100
Troškovi materijala	94	97
Troškovi reklame, reprezentacije i sponzorstva	89	68
Troškovi zakupa	11	50
Troškovi osiguranja	21	16
Ostali troškovi	182	379
	1.477	1.681

10. UMANJENJA VRIJEDNOSTI I REZERVISANJA, NETO

	2019.	2018.
Kreditni dati bankama (Napomena 13.)	(80)	-
Kreditni dati komitentima (Napomena 14.)	1.945	2.256
Rezervisanja za naknade zaposlenim i ostalo (Napomena 20.)	76	238
Umanjenje vrijednosti gotovine i ekvivalenta gotovine (Napomena 11,12.)	(434)	83
Umanjenje vrijednosti stečene imovine (Napomena 15.)	1.101	(910)
Umanjenje vrijednosti ostale imovine (Napomena 15.)	(12)	(9)
Prihodi od otpuštanja / umanjeње vrijednosti za potencijalne obaveze (Napomena 20.)	(1.855)	605
	741	2.263

11. GOTOVINA I EKVIVALENTI GOTOVINE

	31. decembar 2019.	31. decembar 2018.
Sredstva na tekućem računu kod Centralne banke Bosne i Hercegovine	92.440	96.069
Sredstva na tekućim računima kod drugih banaka u stranoj i domaćoj valuti	8.144	12.137
Novac u blagajni	6	12
	100.590	108.218
Efekat primjene MSFI 9 (Napomena 2)	-	(404)
Umanjenje vrijednosti gotovine i ekvivalenta gotovine (Napomena 10.)	(101)	(83)
Neto gotovina i ekvivalenti gotovine	100.489	107.731

U novčanim sredstvima i računima kod banaka sadržan je iznos novčanih sredstava po komisionim poslovima od 17.688 hiljada KM (2018.: 8.431 hiljada KM) (Napomena 24.).

Razvojna banka Federacije Bosne i Hercegovine
 Napomene uz finansijske izvještaje
 za godinu koja je završila 31. decembra 2019.
 (Svi iznosi su izraženi u hiljadama KM, ako nije drugačije naznačeno)

12. OBAVEZNA REZERVA KOD CENTRALNE BANKE

	31. decembar 2019.	31. decembar 2018.
Obavezna rezerva kod Centralne banke Bosne i Hercegovine	13.511	13.557
	13.511	13.557
Efekat primjene MSFI 9	-	(61)
Umanjenje vrijednosti obavezne rezerve kod Centralne banke (Napomena 10.)	(13)	-
Neto obavezna rezerva kod Centralne banke	13.498	13.496

Banka je u izvještajnom periodu redovno ispunjavala obavezu održavanja propisane obavezne rezerve kod Centralne banke BiH (CBBiH), primjenjujući stopu od 10% na ukupne depozite kojima Banka raspolaže.

Na sredstva obavezne rezerve i na sredstva likvidnosti kod CBBiH, CBBiH sa 2019. godinom ne obračunava kamate na spomenuti iznos.

Obračunato umanjenoje vrijednosti obavezne rezerve kod CBBiH iznosi 13 hiljada KM.

13. DATI KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA

	31. decembar 2019.	31. decembar 2018.
Kredit bankama	1.408	1.488
Manje: umanjenoje vrijednosti	(1.408)	(1.488)
Ukupno neto krediti bankama	-	-

Dati krediti i potraživanja od banaka uključuju potraživanja za kamatu u iznosu od 125 hiljada KM (31. decembar 2018: 125 hiljada KM).

Kretanje bruto izloženosti

	Banka Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno
Bruto knjigovodstveni iznos na dan 31. decembar 2018. godine	-	-	1.488	1.488
Novo financiranje				
Imovina koja se prestala priznavati (isključujući otpise)				
Prijenosi u Fazu 1				
Prijenosi u Fazu 2				
Prijenosi u Fazu 3				
Otplaćena imovina	-	-	(80)	(80)
Otpisani iznosi				
Prilagodbe za kursne razlike				
Ostale promjene				
Na dan 31. decembra 2019. godine	-	-	1.408	1.408

13. DATI KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA (NASTAVAK)

Kretanje umanjenja vrijednosti

	Banka			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno
Umanjenje vrijednosti za očekivane kreditne gubitke na dan 31. decembar 2018. godine	-	-	1.488	1.488
Imovina koja se prestala priznavati (isključujući otpise)				
Prijenosi u Fazu 1				
Prijenosi u Fazu 2				
Prijenosi u Fazu 3				
<i>Umanjenja vrijednosti (Napomena 10.)</i>			(80)	(80)
Otpisani iznosi				
Ostale promjene				
Na dan 31. decembra 2019. godine	-	-	1.408	1.408

14. DATI KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA

Kratkoročni krediti (uključujući tekuće dospjeće dugoročnih kredita)

	31. decembar 2019.	31. decembar 2018.
Pravna lica	2.640	6.466
Fizička lica	-	166
Tekuće dospjeće dugoročnih kredita	36.282	28.590
	38.922	35.222

Dugoročni krediti (isključujući tekuće dospjeće):

Pravna lica	201.443	194.758
Fizička lica	1.683	4.503
	203.126	199.261
	242.048	234.483
<i>Manje: umanjenje vrijednosti</i>	(37.296)	(36.357)
	204.752	198.126

14. DATI KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (NASTAVAK)

Dati krediti i potraživanja uključuju potraživanja za kamatu, koja se sastoje iz nenaplaćene dospjele kamate i naknade te obračunate nedospjele kamate u iznosu od 773 hiljade KM (31. decembar 2018: 783 hiljade KM), te su prezentirani neto od unaprijed naplaćene naknade po kreditima u iznosu od 755 hiljada KM (31. decembar 2018: 854 hiljade KM).

Promjene u umanjuju vrijednosti mogu se prikazati kako slijedi:

	31. decembar 2019.	31. decembar 2018.
Stanje na početku godine	36.357	30.600
Efekti promjene računovodstvene politike – MSFI 9	-	5.776
Neto promjene u umanjuju vrijednosti (Napomena 10.)	1.945	2.256
Otpisi	(1.006)	(2.275)
Stanje na kraju godine	37.296	36.357

Analiza bruto kredita prije umanjivanja vrijednosti po privrednim granama:

	31. decembar 2019.	31. decembar 2018.
<i>Krediti pravnim licima</i>		
Proizvodnja	58.572	67.280
Poslovanje nekretninama, iznajmljivanje i dr.	35.951	47.002
Trgovina	33.290	29.003
Građevinarstvo	8.995	14.392
Javna uprava i odbrana	74.477	38.656
Poljoprivreda	11.495	9.193
Ugostiteljstvo	1.179	1.802
Saobraćaj, skladištenje i komunikacije	1.103	1.305
Ostalo	14.612	20.359
	239.674	228.992
<i>Krediti stanovništvu</i>		
Obavljanje djelatnosti (obrtnici)	2.252	5.341
Stambena izgradnja	122	150
	2.374	5.491
	242.048	234.483

Ponderisane prosječne nominalne i efektivne kamatne stope na dan 31. decembra 2019. i 31. decembra 2018. godine bile su kako slijedi:

	31. decembar 2019.		31. decembar 2018.	
<i>Krediti pravnim licima</i>	Nominalna k.s.	Efektivna k.s.	Nominalna k.s.	Efektivna k.s.
Pravna lica	3,33%	3,53%	3,63%	3,89%
Fizička lica	3,70%	3,99%	3,34%	3,60%

14. DATI KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (NASTAVAK)

Bruto izloženost

	31. decembar 2019.					31. decembar 2018.
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	POCI	Ukupno	Ukupno
Razina internog ocjenjivanja						
Prihodujući						
Nizak rizik	155.089	-	-	-	155.089	152.145
Srednji rizik	-	14.140	-	-	14.140	9.962
Visok rizik	-	-	-	-	-	-
Neprihodujući						
Status neispunjavanja obveza	-	-	53.121	19.698	72.819	72.376
Ukupno	155.089	14.140	53.121	19.698	242.048	234.483

Kretanje bruto izloženosti

	Banka				
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	POCI	Ukupno
Bruto knjigovodstveni iznos na dan 31. decembar 2018. godine	152.145	9.962	51.926	20.450	234.483
Novo financiranje	53.851	6.272	4.518	-	64.641
Imovina koja se prestala priznavati (isključujući otpise)	(16.046)	(1.242)	(9.615)	-	(26.903)
Prijenosi u Fazu 1	1.827	(1.827)	-	-	-
Prijenosi u Fazu 2	(2.351)	8.272	(5.921)	-	-
Prijenosi u Fazu 3	(10.640)	(4.847)	15.487	-	-
Otplaćena imovina	(23.697)	(2.450)	(2.268)	(752)	(29.167)
Otpisani iznosi	-	-	(1.006)	-	(1.006)
Kursne razlike	-	-	-	-	-
Ostale promjene	-	-	-	-	-
Na dan 31. decembra 2019. godine	155.089	14.140	53.121	19.698	242.048

14. DATI KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (NASTAVAK)

Kretanje umanjenja vrijednosti

	Faza 1	Faza 2	Faza 3	POCI	Ukupno
Umanjenje vrijednosti za očekivane kreditne gubitke na dan 31. decembar 2018. godine	3.844	1.425	25.760	5.328	36.357
Novo finansiranje	1.691	1.116	1.366	-	4.173
Imovina koja se prestala priznavati (isključujući otpise)	(552)	(178)	(2.727)	-	(3.457)
Prijenosi u Fazu 1	661	(661)	-	-	-
Prijenosi u Fazu 2	(120)	1.097	(977)	-	-
Prijenosi u Fazu 3	(406)	(269)	675	-	-
(Smanjenje)/Povećanje iz promjene salda	(1.517)	(668)	2.992	422	1.229
<i>Umanjenja vrijednosti (Napomena 10.)</i>	<i>(243)</i>	<i>437</i>	<i>1.329</i>	<i>422</i>	<i>1.945</i>
Otpisani iznosi	-	-	(1.006)	-	(1.006)
Ostale promjene	-	-	-	-	-
Na dan 31. decembra 2019. godine	3.601	1.862	26.083	5.750	37.296

14. DATI KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (NASTAVAK)

a) Pravne osobe - kreditna kvaliteta

Bruto izloženost

				31. decembar 2019.		31. decembar 2018.
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	POCI	Ukupno	Ukupno
Razina internog ocjenjivanja						
Prihodujući						
Nizak rizik	84.136	-	-	-	84.136	112.313
Srednji rizik	-	14.073	-	-	14.073	9.823
Visok rizik	-	-	-	-	-	-
Neprihodujući						
Status neispunjavanja obveza	-	-	52.020	19.698	71.718	68.239
Ukupno	84.136	14.073	52.020	19.698	169.927	190.375

Kretanje bruto izloženosti

	Banka				
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	POCI	Ukupno
Bruto knjigovodstveni iznos na dan					
31. decembar 2018. godine	112.313	9.823	47.789	20.450	190.375
Novo financiranje	17.678	6.272	4.518	-	28.468
Imovina koja se prestala priznavati (isključujući otpise)	(13.622)	(1.242)	(6.622)	-	(21.486)
Prijenosi u Fazu 1	1.827	(1.827)	-	-	-
Prijenosi u Fazu 2	(2.308)	8.197	(5.889)	-	-
Prijenosi u Fazu 3	(10.640)	(4.747)	15.387	-	-
Otplaćena imovina	(21.112)	(2.403)	(2.157)	(752)	(26.424)
Otpisani iznosi	-	-	(1.006)	-	(1.006)
Kursne razlike	-	-	-	-	-
Ostale promjene	-	-	-	-	-
Na dan 31. decembra 2019. godine	84.136	14.073	52.020	19.698	169.927

Razvojna banka Federacije Bosne i Hercegovine
 Napomene uz finansijske izvještaje
 za godinu koja je završila 31. decembra 2019.
 (Svi iznosi su izraženi u hiljadama KM, ako nije drugačije naznačeno)

14. DATI KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (NASTAVAK)

a) Pravne osobe - kreditna kvaliteta (nastavak)

Kretanje umanjenja vrijednosti

	Faza 1	Faza 2	Faza 3	POCI	Ukupno
Umanjenje vrijednosti za očekivane kreditne gubitke na dan 31. decembar 2018. godine	3.006	1.401	24.477	5.328	34.212
Novo finansiranje	949	1.116	1.366	-	3.431
Imovina koja se prestala priznavati (isključujući otpise)	(505)	(178)	(1.858)	-	(2.541)
Prijenosi u Fazu 1	661	(661)	-	-	-
Prijenosi u Fazu 2	(119)	1.091	(972)	-	-
Prijenosi u Fazu 3	(406)	(247)	653	-	-
(Smanjenje)/Povećanje iz promjene salda	(1.465)	(664)	3.015	422	1.308
<i>Umanjenja vrijednosti</i>	<i>(885)</i>	<i>457</i>	<i>2.204</i>	<i>422</i>	<i>2.198</i>
Otpisani iznosi	-	-	(1.006)	-	(1.006)
Ostale promjene	-	-	-	-	-
Na dan 31. decembra 2019. godine	2.121	1.858	25.675	5.750	35.404

14. DATI KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (NASTAVAK)

b) Državni i javni sektor - kreditna kvaliteta

Banka	31. decembra 2019.				31. decembar 2018.
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno	
Bruto izloženost					
Razina internog ocjenjivanja					
Prihodujući					
Nizak rizik	69.747	-	-	69.747	38.617
Srednji rizik	-	-	-	-	-
Visok rizik	-	-	-	-	-
Neprihodujući					
Status neispunjavanja obveza	-	-	-	-	-
Ukupno	69.747	-	-	69.747	38.617

Kretanje bruto izloženosti

	Banka			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno
Bruto knjigovodstveni iznos na dan 31. decembar 2018. godine	38.617	-	-	38.617
Novo financiranje	35.893	-	-	35.893
Imovina koja se prestala priznavati (isključujući otpise)	(2.385)	-	-	(2.385)
Prijenosi u Fazu 1	-	-	-	-
Prijenosi u Fazu 2	-	-	-	-
Prijenosi u Fazu 3	-	-	-	-
Otplaćena imovina	(2.378)	-	-	(2.378)
Otpisani iznosi	-	-	-	-
Ostale promjene	-	-	-	-
Na dan 31. decembra 2019. godine	69.747	-	-	69.747

Kretanje umanjenja vrijednosti

	Banka			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno
Umanjenje vrijednosti za očekivane kreditne gubitke na dan 31. decembar 2018. godine	774	-	-	774
Novo financiranje	719	-	-	719
Imovina koja se prestala priznavati (isključujući otpise)	(47)	-	-	(47)
Prijenosi u Fazu 1	-	-	-	-
Prijenosi u Fazu 2	-	-	-	-
Prijenosi u Fazu 3	-	-	-	-
(Smanjenje)/Povećanje iz promjene salda	(48)	-	-	(48)
<i>Umanjenja vrijednosti (Napomena 10.)</i>	<i>624</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>624</i>
Otpisani iznosi	-	-	-	-
Ostale promjene	-	-	-	-
Na dan 31. decembra 2019. godine	1.398	-	-	1.398

14. DATI KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (NASTAVAK)

c) Građani – kreditna kvaliteta

	Banka 31. decembar 2019.			31. decembar 2018.
Bruto izloženost	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno
Razina internog ocjenjivanja				
Prihodujući				
Nizak rizik	1.206	-	-	1.206
Srednji rizik	-	67	-	67
Visok rizik	-	-	-	-
Neprihodujući				
Status neispunjavanja obveza	-	-	1.101	1.101
Ukupno	1.206	67	1.101	2.374

Kretanje bruto izloženosti

	Banka			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno
Bruto knjigovodstveni iznos na dan 31. decembar 2018. godine	1.215	139	4.137	5.491
Novo financiranje	280	-	0	280
Imovina koja se prestala priznavati (isključujući otpise)	(39)	-	(2.993)	(3.032)
Prijenosi u Fazu 1	-	-	-	-
Prijenosi u Fazu 2	(43)	75	(32)	-
Prijenosi u Fazu 3	-	(100)	100	-
Otplaćena imovina	(207)	(47)	(111)	(365)
Otpisani iznosi	-	-	-	-
Ostale promjene	-	-	-	-
Na dan 31. decembra 2019. godine	1.206	67	1.101	2.374

Kretanje umanjenja vrijednosti

Kretanje umanjenja vrijednosti	Banka			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno
Umanjenje vrijednosti za očekivane kreditne gubitke na dan 31. decembar 2018. godine	64	24	1.283	1.371
Novo financiranje	23	-	-	23
Imovina koja se prestala priznavati (isključujući otpise)	-	-	(869)	(869)
Prijenosi u Fazu 1	-	-	-	-
Prijenosi u Fazu 2	(1)	6	(5)	-
Prijenosi u Fazu 3	-	(22)	22	-
(Smanjenje)/Povećanje po promjeni salda	(4)	(4)	(23)	(31)
<i>Umanjenja vrijednosti (Napomena 10)</i>	<i>18</i>	<i>(20)</i>	<i>(875)</i>	<i>(877)</i>
Otpisani iznosi	-	-	-	-
Ostale promjene	-	-	-	-
Na dan 31. decembar 2019. godine	82	4	408	494

Razvojna banka Federacije Bosne i Hercegovine
 Napomene uz finansijske izvještaje
 za godinu koja je završila 31. decembra 2019.
 (Svi iznosi su izraženi u hiljadama KM, ako nije drugačije naznačeno)

15. OSTALA IMOVINA

	31. decembar 2019.	31. decembar 2018.
Stečena imovina	1.603	1.615
Ostala imovina	202	200
Ukupno ispravka vrijednosti ostale imovine	(1.706)	(617)
Ukupno ostala imovina (neto)	99	1.198

Ispravka vrijednosti ostale imovine uglavnom se odnosi na ispravku za stečenu imovinu namijenjenu daljnjoj prodaji.

Promjene u umanjenju vrijednosti mogu se prikazati kako slijedi:

	31. decembar 2019.	31. decembar 2018.
Stanje na početku godine	617	1.531
Efekti promjene računovodstvene politike – MSFI 9	-	5
Povećanje/(smanjenje) umanjenja vrijednosti stečene imovine (Napomena 10.)	1.101	(910)
Smanjenje umanjenja vrijednosti ostale imovine (Napomena 10.)	(12)	(9)
Stanje na kraju godine	1.706	617

Razvojna banka Federacije Bosne i Hercegovine
 Napomene uz finansijske izvještaje
 za godinu koja je završila 31. decembra 2019.
 (Svi iznosi su izraženi u hiljadama KM, ako nije drugačije naznačeno)

16. NEKRETNINE I OPREMA

	Zgrade	Motorna vozila	Namještaj i oprema	Imovina sa pravom korištenja	Ukupno
Nabavna vrijednost					
Stanje na dan 1. januara 2018.	7.483	195	1.650	-	9.328
Povećanja	-	-	50	-	50
Otuđenja i otpisi	-	-	(41)	-	(41)
Stanje na dan 31. decembra 2018.	7.483	195	1.659	-	9.337
Povećanja	-	-	72	83	155
Ostala usklađenja	-	-	-	-	(12)
Otuđenja i otpisi	-	-	(57)	(12)	(57)
Stanje na dan 31. decembra 2019.	7.483	195	1.674	71	9.423
Akumulirana amortizacija					
Stanje na dan 1. januara 2018.	3.151	110	1.448	-	4.709
Trošak za godinu	224	29	97	-	350
Otuđenja i otpisi	-	-	(41)	-	(41)
Stanje na dan 31. decembra 2018.	3.375	139	1.504	-	5.018
Trošak za godinu	224	29	88	28	369
Otuđenja i otpisi	-	-	(57)	(12)	(69)
Stanje na dan 31. decembra 2019.	3.599	168	1.535	16	5.318
Neto knjigovodstvena vrijednost					
Stanje na dan 31. decembra 2019.	3.884	27	139	55	4.105
Stanje na dan 31. decembra 2018.	4.108	56	155	-	4.319

Razvojna banka Federacije Bosne i Hercegovine
 Napomene uz finansijske izvještaje
 za godinu koja je završila 31. decembra 2019.
 (Svi iznosi su izraženi u hiljadama KM, ako nije drugačije naznačeno)

17. NEMATERIJALNA IMOVINA

	Ulaganja u tuđu imovinu	Softver	Ukupno
Nabavna vrijednost			
Stanje na dan 1. januara 2018.	6	946	952
Povećanja	-	105	105
Otuđenja i otpisi	(6)	-	(6)
Stanje na dan 31. decembra 2018.	-	1.051	1.051
Povećanja	-	-	-
Otuđenja i otpisi	-	-	-
Stanje na dan 31. decembra 2019.	-	1.051	1.051
Akumulirana amortizacija			
Stanje na dan 1. januara 2018.	-	807	807
Trošak za godinu	-	76	76
Stanje na dan 31. decembra 2018.	-	883	883
Trošak za godinu	-	84	84
Stanje na dan 31. decembra 2019.	-	967	967
Neto knjigovodstvena vrijednost			
Stanje na dan 31. decembra 2019.	-	84	84
Stanje na dan 31. decembra 2018.	-	168	168

18. TEKUĆI RAČUNI I DEPOZITI KOMITENATA

	31. decembar 2019.	31. decembar 2018.
Depoziti po viđenju		
Privatna preduzeća	5.226	3.756
Vlade kantona i općina	35.365	33.244
Stanovništvo i obrtnici	80	442
Javna preduzeća	701	256
Ukupno depoziti po viđenju	41.372	37.698
Namjenski depoziti		
Vlada Federacije Bosne i Hercegovine	2.277	18.359
Vlade kantona i općina	5.360	5.961
Javna preduzeća	210	25
Ukupno namjenski depoziti	7.847	24.345
Oročeni depoziti		
<i>U domaćoj valuti</i>		
Vlada Federacije Bosne i Hercegovine (garantni depozit)	59.928	57.952
Federalni zavod za zapošljavanje	12.541	11.368
Vlada Federacije Bosne i Hercegovine	10.000	10.000
Privatna preduzeća	600	522
	83.069	79.842
<i>U stranim valutama</i>		
Vlada Federacije Bosne i Hercegovine – EUR	231	231
Ukupno oročeni depoziti	83.300	80.073
Ukupno depoziti	132.519	142.116

Tekući računi i depoziti komitenata na dan 31. decembra 2019. godine, iskazani su u iznosu od 132.519 hiljada KM. Navedeni ukupni iznos sadrži i sredstva posebnog fonda Razvojne banke Federacije Bosne i Hercegovine. Naime, Odlukom Vlade Federacije Bosne i Hercegovine 3. marta 2017. godine osnovan je poseban fond Razvojne Banke Federacije Bosne i Hercegovine, a Ugovorom o namjenskom depozitu Fondu Razvojne banke od 6. marta 2017. godine, između Razvojne banke Federacije Bosne i Hercegovine i Vlade Bosne i Hercegovine definisan je način deponovanja sredstava Vlade i plasiranja istih. Banka je u skladu sa Odlukama Vlade vršila prenos sredstava korisnicima iz Odluka Vlade, a mjesečno dostavljala stanje sredstava na navedenom depozitu Federalnom Ministarstvu finansija. Prema evidencijama Banke na dan 31. decembra 2019. godine, stanje na depozitnom računu iskazano je u iznosu od 2.148 hiljada KM.

Banka ne obračunava kamate na depozite po viđenju, namjenske depozite i oročene depozite, izuzev za dio garantnog depozita Vlade FBiH od 10.000 hiljada KM (1% na godišnjem nivou).

19. OBAVEZE PO KREDITIMA

	31. decembar 2019.	31. decembar 2018.
Vlada Federacije Bosne i Hercegovine – Kredit Saudijskog fonda za razvoj, kamatna stopa 2% na godišnjem nivou sa datumom dospijeca 31. augusta 2021.	874	1.281
Vlada Federacije Bosne i Hercegovine – Belgijski robni kredit, bez kamate sa datumom dospijeca 31. decembra 2027.	521	585
	1.395	1.866

U skladu sa ugovorom između Banke i Vlade Federacije Bosne i Hercegovine, Banka je preuzela obavezu plaćanja dijela kredita koje je Vlada ugovorila sa kreditorima.

20. REZERVISANJA

	Naknade za odlazak penziju	u Potencijalne obaveze	Sudski sporovi	Ukupno
Stanje na dan 1. januar 2018.	697	339	34	1.070
Efekat primjene MSFI 9	-	1.393	-	1.393
Povećanje rezervisanja (Napomena 10.)	259	605	-	864
Smanjenje rezervisanja (Napomena 10.)	(21)	-	-	(21)
Smanjenja nastala uslijed isplate	(191)	-	-	(191)
Stanje na dan 31. decembra 2018.	744	2.337	34	3.115
Povećanje/(smanjenje) rezervisanja (Napomena 10.)	110	(1.855)	-	(1.745)
Smanjenje rezervisanja (Napomena 10.)	-	-	(34)	(34)
Smanjenja nastala uslijed isplate	(206)	-	-	(206)
Stanje na dan 31. decembra 2019.	648	482	-	1.130

Na dan 31. decembra 2019. godine ukupna vrijednost sporova pokrenutih protiv Banke iznosi 3.449 hiljada KM. Od ukupnog iznosa, na radne sporove protiv Banke odnosi se iznos od 2.295 hiljada KM, a na ostale sporove 1.153 hiljade KM.

Za radne sporove Banka je sa dijelom zaposlenika koji su podnijeli tužbe Banka sklopila sporazum o vansudskoj nagodbi, prema kojem se zaposlenik odriče potraživanja, a Banka obavezuje da će zaposleniku platiti advokatske troškove koje je imao, te je po tom osnovu, u prethodnim godinama, izvršena rezervacija iznosa od 34 hiljade KM.

S obzirom da je Banka najvećim djelom izmirila obaveze prema radnicima po navedenom osnovu, a da se preostale obaveze ne mogu pouzdano izmjeriti niti je sigurna procjena da će ishod preostalih sporova značiti odliv resursa za Banku, na dan 31.12.2019. godine izvršeno je otpuštanje predmetnog rezervisanja.

S obzirom na različitu praksu sudova kod donošenja presuda po radnim sporovima, Uprava Banke nije mogla procijeniti ishod preostalih sporova, te stoga nisu izvršene rezervacije, osim kako je naprijed navedeno.

Procjena Uprave Banke je da ostali sporovi protiv Banke neće biti izgubljeni.

Razvojna banka Federacije Bosne i Hercegovine
 Napomene uz finansijske izvještaje
 za godinu koja je završila 31. decembra 2019.
(Svi iznosi su izraženi u hiljadama KM, ako nije drugačije naznačeno)

20. REZERVISANJA (NASTAVAK)

Potencijalne obaveze (vanbilans) na dan 31. decembra 2019. godine su bile kao što slijedi:

	31. decembar 2019.	31. decembar 2018.
Činidbene garancije	18.325	18.232
Odobreni neiskorišteni krediti	7.131	5.350
Avansne i plative garancije	674	-
	26.130	23.582

21. OSTALE OBAVEZE

	31. decembar 2019.	31. decembar 2018.
Obaveze iz komisionih poslova (Napomena 24.)	17.688	8.431
Odgođeni prihod	668	330
Obračunati troškovi	63	102
Obaveze prema dobavljačima	64	71
Obaveze za kamate na depozite	38	38
Ostalo	190	57
	18.711	9.029

22. VLASNIČKI KAPITAL

	%	31. decembar 2019.	%	31. decembar 2018.
Vlada Federacije Bosne i Hercegovine	100	163.615	100	163.615

U skladu sa odredbama člana 3. Zakona o Razvojnoj banci Federacije Bosne i Hercegovine, kapital se iz proračuna Vlade Federacije Bosne i Hercegovine trebao povećati za 400 miliona KM u jednakim obrocima u periodu od 2008. do 2011. godine.

Do 31. decembra 2019. godine Vlada nije izvršila uplatu sredstava prema ugovorenoj dinamici i iznosima.

23. TRANSAKCIJE S POVEZANIM LICIMA

Povezana lica su društva koja direktno ili indirektno putem jednog ili više posrednika kontrolišu Banku ili su pod njenom kontrolom.

Najveći dio transakcija s povezanim licima čine transakcije sa Vladom FBiH, 100%-tnim vlasnikom Banke i ostalim društvima i institucijama u većinskom vlasništvu Vlade FBiH (preko 51%).

Na dan 31. decembra, stanja koja proizlaze iz transakcija s povezanim stranama obuhvataju:

'000 KM	Oblik povezanosti	31. decembar 2019.		31. decembar 2018.	
		Potraživanja	Obaveze	Potraživanja	Obaveze
Vlada Federacije Bosne i Hercegovine	Vlasnik	-	83.060	-	89.750
Državne institucije	Zajednički vlasnik	35	21.039	24	18.495
Društva u većinskom vlasništvu Vlade Federacije Bosne i Hercegovine	Zajednički vlasnik	46.993	429	60.204	143
		47.028	104.528	60.228	108.388

Razvojna banka Federacije Bosne i Hercegovine
 Napomene uz finansijske izvještaje
 za godinu koja je završila 31. decembra 2019.
 (Svi iznosi su izraženi u hiljadama KM, ako nije drugačije naznačeno)

23. TRANSAKCIJE S POVEZANIM LICIMA (NASTAVAK)

'000 KM	Oblik povezanosti	2019.		2018.	
		Prihodi	Rashodi	Prihodi	Rashodi
Vlada Federacije Bosne i Hercegovine	Vlasnik	863	124	927	110
Državne institucije	Zajednički vlasnik	387	-	382	-
Društva u većinskom vlasništvu Vlade Federacije Bosne i Hercegovine	Zajednički vlasnik	4.291	678	4.797	3.005
		5.541	802	6.106	3.115

Naknade Upravi i Nadzornom odboru

Članovima Uprave i Nadzornog odbora tokom godine koja je završila 31. decembra 2019. isplaćene su sljedeće naknade:

	2019.	2018.
Bruto plate i ostala primanja	912	667
Naknade članovima Nadzornog odbora	143	150
Ostale naknade	136	46
	1.191	863

24. KOMISIONI POSLOVI

Banka upravlja značajnim sredstvima u ime i za račun Vlade Federacije Bosne i Hercegovine (Ministarstvo finansija, Ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta, Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, Ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica i Ministarstvo okoliša i turizma) namijenjenim za finansiranje projekata obnove i Federalnog zavoda za zapošljavanje, namijenjenim za finansiranje podsticaja zapošljavanju i održavanje zaposlenosti. Ta se sredstva drže odvojeno od ostalih Bančinih sredstava. Za te usluge Banka zaračunava i naplaćuje naknadu u skladu sa ugovorom zaključenim sa davaocem sredstava.

	31. decembar 2019.	31. decembar 2018.
PLASMANI		
<i>Plasirano po projektima:</i>		
Vodoopskrba i snabdijevanje gasom	37.406	40.827
Proizvodnja i prerada	40.692	41.469
Zdravstvo i obrazovanje	33.073	38.320
Poljoprivreda	36.248	36.355
Poticaj u zapošljavanju	11.573	11.658
Cestogradnja i transport	1.124	1.583
Šumarstvo	352	352
Mikro-kreditno finansiranje	-	-
Ostalo	2.251	540
<i>Ukupno plasirano po projektima:</i>	162.719	171.104

Razvojna banka Federacije Bosne i Hercegovine
 Napomene uz finansijske izvještaje
 za godinu koja je završila 31. decembra 2019.
 (Svi iznosi su izraženi u hiljadama KM, ako nije drugačije naznačeno)

24. KOMISIONI POSLOVI (NASTAVAK)

	31. decembar 2019.	31. decembar 2018.
Potraživanja za obračunate kamate i naknade	10.731	9.400
Ukupno	173.450	180.504
IZVORI		
Vlada Federacije Bosne i Hercegovine	167.672	167.191
Federalni zavod za zapošljavanje	11.573	11.658
Ostalo	42	51
<i>Ukupno izvori:</i>	179.287	178.900
Obaveze za obračunate kamate i naknade	11.851	10.035
Ukupno	191.138	188.935
Tekuće obaveze po osnovu komisionih poslova (Napomena 21.)	17.688	8.431

Banka ne snosi rizik po ovim plasmanima, a za svoje usluge ostvaruje naknadu.

25. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM

Banka je osnovom svojih aktivnosti izložena različitim oblicima finansijskih rizika: kreditnom riziku, riziku likvidnosti, tržišnom riziku i operativnom riziku. Tržišni rizik uključuje valutni (devizni) rizik, rizik kamatne stope, te druge oblike cjenovnog rizika.

Uprava je odgovorna za uspostavljanje i nadzor okvira upravljanja finansijskim rizikom Banke.

Upravljanje rizikom vrše odjeli nadležni za pojedine rizike koji postoje u okviru Banke prema politikama koje je predložila Uprava, a usvojio Nadzorni odbor.

Proces upravljanja i kontrole rizicima se na vrijeme prilagođavaju promjenama u operativnom i tržišnom okruženju.

Ova bilješka daje informacije o eksponiranosti Banke svakom od gore navedenih rizika te ciljeve, politike i procese Banke u svrhu mjerenja i upravljanja rizikom, kao i upravljanja kapitalom Banke.

25.1 Kreditni rizik

Kreditni rizik se odnosi na rizik da će kontra strana prekršiti ugovorne obaveze, a što će rezultirati finansijskim gubitkom po Banku.

Kreditni rizik je daleko najvažnija kategorija rizika po Banku. Isti se analizira i prati na nivou pojedinačnog kredita i na nivou klijenta, kao i na nivou portfolija Banke.

Kako bi upravljala nivoom kreditnog rizika, Banka posluje sa kontra stranama dobre kreditne sposobnosti, te, ukoliko je moguće, dobija adekvatne instrumente osiguranja.

Izbor instrumenata osiguranja za obezbjeđenje potraživanja Banke zavisi od:

- Procjene kreditne sposobnosti zajmoprimca;
- Procjene rizika projekta koji se finansira;
- Procjene vrijednosti ponuđenih kolaterala.

Banka, u cilju minimiziranja rizika u kreditnom poslovanju koristi Odluku o definisanju, procjeni i tretmanu kolaterala za osiguranje kredita i potencijalnih plasmana, te kao osiguranje za naplatu svojih potraživanja uzima jedan ili više slijedećih instrumenata:

- gotovina;
- garancije banaka i korporativne garancije;
- mjenice i bezuvjetne garancije, izdate od nadležnih organa definisanih Uredbom;
- hipoteka na nepokretnu imovinu;
- zalog na poslovnim sredstvima kao što su oprema, inventar i potraživanja.

25. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM

25.1 Kreditni rizik (nastavak)

Klasifikacija kreditnog rizika (interni rejting)

Svaka izloženost koja se vrednuje po amortizacijskom trošku i po fer vrijednosti raspoređuje se u jednu od sljedećih kategorija:

Nivo kreditnog rizika	Izloženosti	Očekivani kreditni gubitak
Nivo kreditnog rizika 1 (engl. Performing)	Izloženosti sa niskim nivoom kreditnog rizika Kašnjenja manja ili jednaka 30 dana FBA klasifikacija manja ili jednaka B 5% Izloženost nije u statusu neizmirenja obaveza (engl. non default)	12-mjesečni ECL grupni metod obračuna
Nivo kreditnog rizika 2 (engl. Underperforming)	Izloženosti sa srednjim nivoom kreditnog rizika Kašnjenja veća od 30 dana i manja ili jednaka 90 dana FBA klasifikacija veća od B5% Značajna povećanja kreditnog rizika (povećanje PD parametra; pogoršanje finansijskih pokazatelja dužnika; nepoštivanje ugovornih odredbi; na listi izloženosti koje se posebno prate) Izloženost nije u statusu neizmirenja obaveza (engl. non default)	Cjeloživotni ECL grupni metod obračuna
Nivo kreditnog rizika 3 (engl. Non-performing)	Izloženosti sa visokim nivoom kreditnog rizika (engl: non-performing) Kašnjenja veća od 90 dana Umanjenje vrijednosti vrši se na individualnom nivou. Izloženost je u statusu neizmirenja obaveza (engl. Default)	Cjeloživotni ECL individualni metod obračuna

Politike umanjena vrijednosti i rezerviranja (primjenjivo od 1. januara 2018. godine)

Počev od 1. januara 2018. godine, u skladu sa MSFI 9, Banka primjenjuje model očekivanog kreditnog gubitka (engl. Expected Credit Loss – ECL) na sve dužničke instrumente mjerene po amortizacijskom trošku ili po fer vrijednosti.

Umanjenja vrijednosti za pojedinačne rizike ili za rizik portfolija se procjenjuju za klijente iz svih segmenata i za sve vrste izloženosti.

Banka vrši segmentaciju (grupisanje) portfolija prema: vrsti klijenta (pravna lica, stanovništvo, finansijske institucije), nivou rizika (nivo kreditnog rizika 1, 2 ili 3) i metodi procjene rizika (grupno ili individualno).

Za izloženosti i klijente klasificirane u Nivo kreditnog rizika 1 (engl. Performing) primjenjuje se grupni metod procjene rizika i izračunava 12-mjesečni očekivani kreditni gubitak (12-month ECL).

25. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

25.1 Kreditni rizik (nastavak)

Politike umanjavanja vrijednosti i rezerviranja (primjenjivo od 1. januara 2018. godine) (nastavak)

Za izloženosti i klijente klasificirane u Nivo kreditnog rizika 2 (engl. Underperforming) primjenjuje se grupni metod procjene rizika i izračunava cjeloživotni kreditni gubitak (engl. Lifetime ECL).

Za izloženosti i klijente klasificirane u Nivo kreditnog rizika 3 (engl. Non-performing – NPL) primjenjuje se individualni metod procjene rizika i izračunava cjeloživotni kreditni gubitak (engl. Lifetime ECL)

Definicija statusa neispunjavanja obaveza (default-a) i oporavka

Status neizmirivanja obaveza utvrđuje se na nivou klijenta i njegove ukupne izloženosti i za pravna lica i za stanovništvo.

Status neizmirivanja obaveza identifikira se ukoliko je ispunjen bilo koji od sljedećih uslova: klijent je u kašnjenju duže od 90 dana u materijalno značajnom iznosu; za reprogramirane/restrukturirane kredite u momentu priznavanja; kada se procijeni da je mala vjerovatnoća da će klijent (dužnik) u potpunosti izmiriti svoje obaveze, bez obzira na mogućnost namirenja iz kolaterala; kada je pokrenuta likvidacija ili stečaj klijenta.

Za oporavak klijenta utvrđen je tromjesečni period oporavka. Izuzetak su reprogramirani(restrukturirani krediti za koje je utvrđen šestomjesečni period oporavka, odnosno, ukoliko je ugovoren grace period, šest mjeseci nakon isteka grace perioda.

Proces procjene PD-a

PD predstavlja vjerovatnoću da će izloženost biti u statusu neizmirenja obaveza bilo u narednih 12 mjeseci ili za sve vrijeme trajanja obaveze.

Za modeliranje PD-ja koristi se pristup temeljen na TTC (engl. Through-the-Cycle) migracijskim matricama za izloženosti u homogenim grupama klijenata.

Za navedene izloženosti, rizične homogene grupe se definirane na osnovu dana kašnjenja i statusa reprogramiranih/restrukturiranih izloženosti. Pri modeliranju PD-a koriste se podaci prikupljeni za prethodni petogodišnji period, i analizira se kretanje izloženosti sa kašnjenjem dužim od 90 dana u materijalno značajnim iznosima i reprogramiranih/ restrukturiranih izloženosti.

Za izloženosti klasificirane u Nivo kreditnog rizika 2, odnosno izloženosti kod kojih je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika od inicijalnog priznavanja, ali koji i dalje imaju redovno poslovanje, MSFI 9 zahtijeva obračun PD parametra za čitav vijek trajanja instrumenta.

Za izloženosti klasificirane u Nivo kreditnog rizika 1, koristi se dio PD parametra za 12 mjeseci, na osnovu 12 migracijskih matrica za svaku homogenu grupu.

Polazeći od vrijednosti PD-a na 12-mjesečnom nivou prema matricama migracije, računaju se kumulativna i uslovna vjerovatnoća PD parametra za ročnost do 5 godina, koje se koriste za izračun marginalnih vrijednosti PD parametra. Marginalna vrijednost cjeloživotnog PD parametra se pomjera za makroekonomsku vrijednosti očekivanih budućih gubitaka uzimajući u obzir kretanja BDP-a. Vrijednost cjeloživotnog PD-a ovisi o preostalom periodu do dospijeca pojedine izloženosti.

25. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

25.1 Kreditni rizik (nastavak)

Izloženost u trenutku nastanka statusa neizmirivanja obaveza (EAD)

Izloženost u trenutku nastanka statusa neizmirivanja obaveza (engl. Exposure at Default – EAD) računa se kao ukupan iznos kreditne izloženosti (bilansna i vanbilansna), uključujući i kamatu koju se očekuje naplatiti do kraja vijeka trajanja kredita, za koju je potrebno kreirati rezervisanja za kreditne gubitke i izračunava se na nivou klijenta.

Za izloženosti klasificirane u Nivo kreditnog rizika 1. i za dospjele izloženosti EAD je jednak trenutnoj izloženosti.

Za nedospjele izloženosti, cjeloživotni EAD se izračunava na osnovu otplatnog plana, uvažavajući iznose i periode dospijeca, a maksimalno do posljednjeg datuma dospijeca izloženosti.

Gubitak u trenutku nastanka statusa neizmirivanja obaveza (LGD)

Gubitak u trenutku nastanka statusa neizmirivanja obaveza (engl. Loss Given Default) procjenjuje se za sve izloženosti prema homogenim grupama, na osnovu transakcija nakon datuma nastanka statusa neizmirivanja obaveza klijenta (default-a) i izražava se u obliku procenta. Svaka izloženost diskontuje se na datum nastanka statusa neizmirivanja obaveza odgovarajućom diskontnom stopom.

Procjena i izračun LGD parametra vrši se na osnovu efektivne vrijednosti kolaterala koja pripada svakom pojedinačnom ugovoru i na osnovu stope oporavka (engl. Cure Rate – CR), na 12-mjesečnom nivou i/ili za čitav vijek trajanja instrumenta, ovisno da li se radi o nivou kreditnog rizika 1 ili 2.

Grupisanje finansijske imovine mjerene na grupnoj osnovi

Za potrebe određivanja značajnog povećanja kreditnog rizika i priznavanja rezervisanja na grupnoj osnovi, na osnovu zajedničkih obilježja kreditnog rizika, izvršeno je formiranje homogenih grupa po vrsti klijenta:

- pravna lica
- stanovništvo
- finansijske institucije

Primjenom interne Metodologije umanjenja vrijednosti, izloženosti se u svakoj od navedenih homogenih grupa razvrstavaju prema nivou kreditnog rizika.

Kreditni rizik se procjenjuje na grupnom nivou za sve klijente i izloženosti klasificirane u nivoe kreditnog rizika 1 i 2.

Za izloženosti klasificirane u nivo kreditnog rizika 1, očekivani kreditni gubitak mjeri se kao 12-mjesečni.

Za izloženosti klasificirane u nivo rizika 2 očekivani gubici se mjere kao očekivani gubici za cijelo vrijeme trajanja izloženosti.

Grupisanje finansijske imovine mjerene na individualnoj osnovi

Za sve izloženosti koje nisu klasificirane u nivoe kreditnog rizika 1 i 2, umanjenje vrijednosti, odnosno očekivani kreditni gubitak računa se na individualnoj osnovi, za cijelo vrijeme trajanja izloženosti, na nivou klijenta i pripadajućih pojedinačnih izloženosti.

25. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

25.1 Kreditni rizik (nastavak)

Grupisanje finansijske imovine mjerene na individualnoj osnovi (nastavak)

Na individualnoj osnovi procjenjuju se sve izloženosti klijenta koji je stupio u status neizmirivanja obaveza.

U procjeni na individualnoj osnovi, Banka vrši odvojenu analizu očekivanih novčanih tokova, odnosno očekivani kreditni gubitak (ECL) predstavlja vjerovatnoćom ponderisanu procjenu kreditnog gubitka na bazi tri potencijalna scenarija, ponderisano vjerovatnoćom pojave svakog scenarija, te njihovim diskontovanjem na sadašnju vrijednost računa iznos umanjenja vrijednosti.

Banka koristi tri (3) najvjerovatnija scenarija procjene novčanih tokova čiji zbir vjerovatnoća mora biti = 1.

Individualna osnova podrazumijeva analizu očekivanih budućih novčanih tokova po posmatranom plasmanu te izračuna njihove sadašnje vrijednosti.

Metodologija za POCI

U POCI imovinu svrstavaju se krediti/ugovori za koje se u trenutku inicijalnog priznavanja po MSFI 9 utvrdi da je njihova vrijednost umanjena za kreditne gubitke na individualnom nivou zbog postojanja značajnog kreditnog rizika.

U POCI imovinu Banka klasifikuje kredite/ugovore koji ispunjavaju bilo koji od sljedećih kriterija:

- da su u periodu 12 mjeseci prije prve primjene MSFI 9 pa na dalje vršene značajne modifikacije ugovornih obaveza, odnosno reprogram kredita s ciljem prevazilaženja finansijskih poteškoća klijenta (npr. produženje roka otplate, naknadno uvođenje grace perioda i sl., te procjena da servisiranje obaveza može biti otežano i nakon reprograma);
- da se radi o reprogramiranim kreditima koji se nisu oporavili u roku definiranom za POCI imovinu, odnosno koji imaju kašnjenja veća od 90 dana u materijalno značajnom iznosu tokom perioda oporavka za POCI imovinu;
- novi plasmani klijentima koji u portfoliju Banke imaju plasmane klasificirane u Fazu 3;
- da je finansijska stavka kupljena uz ekonomski gubitak (diskont) veći od 5% neto knjigovodstvene vrijednosti.

Poboljšanje kreditnog rizika POCI imovine (Vraćanje u Fazu 2)

Stavke POCI imovine mogu biti vraćene u Fazu 2 (zbog oporavka kredita, odnosno poboljšanja kreditnog rizika).

Za prelazak POCI imovine u Fazu 2 utvrđen je dvanaestomjesečni period oporavka. POCI imovina (kredit) ostaje klasificirana kao POCI najmanje 12 mjeseci od momenta klasifikacije, odnosno, ukoliko je za POCI imovinu (kredit) u momentu priznavanja ugovoren grace period, najmanje 12 mjeseci nakon isteka grace perioda. Tek nakon navedenog perioda oporavka, POCI imovina (kredit) ukoliko nije u statusu neizmirenja obaveza po drugom osnovu može se klasificirati u Fazu 2.

POCI imovina (kredit) nikada ne može biti klasificirana u Fazu 1.

U slučaju da nakon oporavka i prelaska u Fazu 2 dođe do ponovnog nastanka statusa neizmirivanja obaveza

25. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

25.1 Kreditni rizik (nastavak)

Računovodstveni model tretmana POCl imovine

POCl imovina se mjeri po amortiziranom trošku.

Značajno povećanje kreditnog rizika (Significant Increase of Credit Risk – SICR)

U svrhu utvrđivanja povećanog kreditnog rizika kontinuirano, a najmanje na godišnjem nivou prate se promjene rizika za sve klijente Banke. Prema Metodologiji, svi plasmani klijentu kod kojih je utvrđen povećan kreditni rizik na sljedeći izvještajni datum se klasificiraju u Fazu 2 na osnovu bilo kojeg od sljedećih kriterija:

- kašnjenje klijenta u plaćanju bilo koje značajne dospjele obaveze duže od 31 dan po MSFI brojaču dana, a kraće od 90 dana
- klijent je u finansijskim poteškoćama, ali nije u statusu neizmirivanja obaveza
- FBA klasifikacija je veća od B 5%

Pored navedenog, kriteriji za svrstavanje klijenta u Fazu 2 mogu biti i sljedeći:

- nepoštivanje ugovornih odredbi
- gubitak ključnih kupaca ili dobavljača
- i sl.

Izlazak iz statusa povećanog kreditnog rizika uslovljen je nepostojanjem svih kriterija koji su svrstali klijenta u predmetni status po njegovom događaju, a provjera svih pokazatelja provodi se najmanje jednom godišnje, u okviru godišnjeg praćenja klijenta.

25. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

25.1 Kreditni rizik (nastavak)

Maksimalna izloženost kreditnom riziku bez uzimanja u obzir instrumenata osiguranja ili drugih povećanja vrijednosti

	Maksimalna kreditna izloženost			
	Neto izloženost	Potencijalne obaveze/garancije	Ukupno	Fer vrijednost kolaterala
31. decembar 2019.				
Gotovina i ekvivalenti gotovine	100.489	-	100.489	-
Obavezna rezerva kod Centralne banke	13.498	-	13.498	-
Dati krediti i potraživanja od komitenata	204.752	26.130	230.882	240.624
	318.739	26.130	344.869	240.624
31. decembar 2018.				
Gotovina i ekvivalenti gotovine	107.731	-	107.731	-
Obavezna rezerva kod Centralne banke	13.496	-	13.496	-
Dati krediti i potraživanja od komitenata	198.126	23.582	221.708	232.812
	319.353	23.582	342.935	232.812

Za bilansne pozicije, gore navedene izloženosti su bazirane na neto knjigovodstvenoj vrijednosti kako je prikazano u izvještaju o finansijskom položaju. Prethodna tabela predstavlja maksimalnu izloženost kreditnom riziku Banke na dan 31. decembar 2019. i 31. decembar 2018. godine, bez uzimanja u obzir instrumenata osiguranja ili drugih povećanja vrijednosti.

Procijenjena vrijednost imovine koja služi kao kolateral se određuje prema vrijednosti početne procjene od strane ovlaštenih procjenitelja/posrednika u prometu nekretninama u trenutku odobravanja kredita, umanjena za određeni fiksni postotak, ovisno o vrsti kolaterala i smanjena proporcionalno u onoj mjeri u kojoj kolateral također služi kao osiguranje za druge izloženosti kreditnom riziku. U cilju provjere adekvatnosti umanjenja vrijednosti, rade se ponovne procjene vrijednosti kolaterala u skladu sa principima i pravilima sistema upravljanja kolateralima, uzimajući u obzir odgovarajuću volatilnost vrijednosti kolaterala i vremena potrebnog za njegovu realizaciju, pod uticajima lokalnih i globalnih tržišnih uvjeta. Garancije i mjenice nemaju iskazanu vrijednost u gornjoj tablici iako se oni uobičajeno zahtijevaju kao instrument osiguranja.

Tokom godine, Banka u pozicijama nefinansijske imovine u posjedu ima i stavke koje je stekla uzimanjem u posjed kolaterala koji su služili kao osiguranje kreditne izloženosti, u slučaju neizmirenja duga od strane dužnika. Ovakav proces sticanja uglavnom se odnosi na nekretnine, opremu i vozila. Stečena imovina se prikazuje kao takva u Izvještaju o finansijskom položaju Banke u trenutku kad se steknu uslovi za njeno sticanje u skladu sa MSFI i lokalnim propisima. Politika Banke je da proda ovako stečenu imovinu, a tokom vremena posjedovanja ove imovine do trenutka prodaje trećim stranama, imovina može biti privremeno u upotrebi za operativne aktivnosti Banke ili za iznajmljivanje trećim stranama. Stečena imovina prikazana je u Napomeni 15.

25. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

25.1 Kreditni rizik (nastavak)

Restrukturirani krediti

Tokom godine, Banka je vršila restrukturiranje određenih kredita klijenata, sa ciljem postizanja bolje naplativosti. Restrukturiranje se uglavnom vrši nakon inicijalnog pogoršanja finansijskog stanja klijenta ili u svrhu sprečavanja daljnjeg pogoršanja istog. Gdje god je to moguće, pozicija Banke se unapređuje sticanjem dodatnih instrumenata osiguranja.

	31.decembar 2019.	31.decembar 2018.
Bruto restrukturirani krediti	38.977	37.393
Manje: umanjenje vrijednosti	(13.197)	(13.089)
	25.780	24.304

23.1.1 Upravljanje kreditnim rizikom i politike rezervisanja i umanjenja vrijednosti

Podjela kredita prema nivou kreditnog rizika

Za potrebe kreditnog monitoringa i upravljanja kreditnim rizikom, Banka kreditni portfolio dijeli prema nivou kreditnog rizika, kako slijedi:

- Krediti sa niskim nivoom kreditnog rizika (prihodujući krediti) – krediti čija je vrijednost umanjena za 12 mjesečne očekivane gubitke, na grupnom nivou;
- Krediti sa srednjim nivoom kreditnog rizika (prihodujući krediti) – krediti čija je vrijednost umanjena za cjeloživotne očekivane gubitke, na grupnom nivou;
- Krediti sa visokim nivoom kreditnog rizika (neprihodujući krediti) - krediti čija je vrijednost umanjena za cjeloživotne očekivane gubitke, na individualnom nivou, koji uključuju i POCI imovinu

Analiza kreditnog portfolija u skladu sa prethodno navedenim kategorijama navedena je u nastavku:

25. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

25.1 Kreditni rizik (nastavak)

25.1.1 Upravljanje kreditnim rizikom i politike rezervisanja i umanjenja vrijednosti (nastavak)

Podjela kredita prema nivou kreditnog rizika (nastavak)

	31. decembar 2019.	31. decembar 2018.
Banke		
Kreditni sa visokim nivoom kreditnog rizika	1.408	1.488
Bruto izloženost	1.408	1.488
Manje: umanjenje vrijednosti	(1.408)	(1.488)
Neto izloženost	-	-
Pravna lica		
Kreditni niskog nivoa rizika (prihodujući krediti)	153.883	150.930
Kreditni srednjeg nivoa rizika (prihodujući krediti)	14.073	9.823
Kreditni visokog nivoa kreditnog rizika (neprihodujući krediti)	52.020	47.789
Bruto izloženost	219.976	208.542
Manje: umanjenje vrijednosti	(31.052)	(29.658)
Neto izloženost	188.924	178.884
Bruto izloženost – POCI	19.698	20.450
Manje: umanjenje vrijednosti	(5.750)	(5.328)
Neto izloženost	202.872	194.006
Fizička lica		
Kreditni niskog nivoa rizika (prihodujući krediti)	1.206	1.215
Kreditni srednjeg nivoa rizika (prihodujući krediti)	67	139
Kreditni visokog nivoa kreditnog rizika (neprihodujući krediti)	1.101	4.137
Bruto izloženost	2.374	5.491
Manje: umanjenje vrijednosti	(494)	(1.371)
Neto izloženost	1.880	4.120
Ukupno bruto izloženost	243.456	235.971
Umanjenje vrijednosti na bazi portfolija (12-mjesečni ECL)	(3.601)	(3.844)
Umanjenje vrijednosti na bazi portfolija (cjeloživotni ECL)	(1.862)	(1.425)
Pojedinačno umanjenje vrijednosti	(33.241)	(32.576)
Neto izloženost	204.752	198.126

25. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

25.1 Kreditni rizik (nastavak)

25.1.1 Upravljanje kreditnim rizikom i politike rezervisanja i umanjenja vrijednosti (nastavak)

Podjela kredita prema nivou kreditnog rizika (nastavak)

a) *Kreditni niskog nivoa kreditnog rizika*

Kvalitet portfolija kredita klijentima koji imaju nizak nivo kreditnog rizika i čija je vrijednost na nivou portfolija umanjena za 12-mjesečni očekivani kreditni gubitak, može se procijeniti na osnovu internog sistema standardnog praćenja. Krediti klijenata se redovno prate i sistemski pregledavaju sa ciljem otkrivanja nepravilnosti ili znakova upozorenja. Isti su predmet stalnog monitoringa s ciljem preduzimanja pravovremenih akcija koje su usklađene sa poboljšanjem/pogoršanjem rizičnog profila klijenta.

Pregled bruto izloženosti kredita niskog nivoa kreditnog rizika prema vrsti korisnika kredita je kako slijedi:

	Banke	Pravna lica	Fizička lica	Ukupno
31. decembar 2019.				
Bruto izloženost (nedospjeli krediti)	-	153.883	1.206	155.089
Umanjenje vrijednosti	-	(3.519)	(82)	(3.601)
Neto	-	150.364	1.124	151.488
<i>Stopa umanjenja</i>	-	2%	7%	2%
<i>Udio izloženosti u ukupnim kreditima</i>	-	64%	51%	64%
	Banke	Pravna lica	Fizička lica	Ukupno
31. decembar 2018.				
Bruto izloženost	-	150.930	1.215	152.145
Umanjenje vrijednosti	-	(3.780)	(64)	(3.844)
Neto	-	147.150	1.151	148.301
<i>Stopa umanjenja</i>	-	3%	5%	6%
<i>Udio izloženosti u ukupnim kreditima</i>	-	72%	22%	68%

25. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

25.1 Kreditni rizik (nastavak)

25.1.1 Upravljanje kreditnim rizikom i politike rezervisanja i umanjenja vrijednosti (nastavak)

Podjela kredita prema nivou kreditnog rizika (nastavak)

b) Krediti srednjeg nivoa kreditnog rizika

Za kredite i potraživanja od klijenata, s kašnjenjem između 31 i 90 dana, odnosno kredite srednjeg nivoa kreditnog rizika, bruto izloženost se umanjuje na nivou portfolija, ali za cjeloživotni očekivani kreditni gubitak. Bruto iznos kredita i potraživanja od klijenata kojima je dodijeljen srednji nivo kreditnog rizika su kako slijedi:

	Banke	Pravna lica	Fizička lica	Ukupno
31. decembar 2019.				
Bruto izloženost (dospjeli krediti neumanjene vrijednosti)	-	14.073	67	14.140
Umanjenje vrijednosti	-	(1.858)	(4)	(1.862)
Neto	-	12.215	63	12.278
<i>Stopa umanjenja</i>	-	13%	6%	13%
<i>Udio izloženosti u ukupnim kreditima</i>	-	6%	3%	6%

	Banke	Pravna lica	Fizička lica	Ukupno
31. decembar 2018.				
Bruto izloženost	-	9.823	139	9.962
Umanjenje vrijednosti	-	(1.401)	(24)	(1.425)
Neto	-	8.422	115	8.537
<i>Stopa umanjenja</i>	-	14%	17%	14%
<i>Udio izloženosti u ukupnim kreditima</i>	-	5%	3%	4%

c) Krediti visokog nivoa kreditnog rizika

Podjela bruto i neto kredita datih klijentima čija je vrijednost umanjena za cjeloživotni očekivani kreditni gubitak na individualnom nivou, zajedno sa procijenjenom vrijednosti kolaterala koji se drže kao osiguranje Banke (prikazana do maksimalne vrijednosti izloženosti na koju se odnose), dati su kako slijedi:

	Banke	Pravna lica	Fizička lica	POCI	Ukupno
31. decembar 2019.					
Bruto izloženost	1.408	52.020	1.101	19.698	74.227
Umanjenje vrijednosti	(1.408)	(25.675)	(408)	(5.750)	(33.241)
Neto	-	26.345	693	13.948	40.986
<i>Stopa umanjenja</i>	100%	49%	37%	29%	45%
<i>Udio izloženosti u ukupnim kreditima</i>	100%	24%	46%	100%	30%

25. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

25.1 Kreditni rizik (nastavak)

25.1.1 Upravljanje kreditnim rizikom i politike rezervisanja i umanjenja vrijednosti (nastavak)

Podjela kredita prema nivou kreditnog rizika (nastavak)

c) *Kreditni visokog nivoa kreditnog rizika (nastavak)*

	Banke	Pravna lica	Fizička lica	POCI	Ukupno
Procijenjena vrijednost kolaterala na 31. decembar 2019.					
Depoziti	-	-	-	-	-
Hipoteke	-	124.892	3.710	42.647	171.249
Ukupno	-	124.892	3.710	42.647	171.249
	Banke	Pravna lica	Fizička lica	POCI	Ukupno
31. decembar 2018.					
Bruto izloženost	1.488	47.789	4.137	20.450	73.864
Umanjenje vrijednosti	(1.488)	(24.477)	(1.283)	(5.328)	(32.576)
Neto	-	23.312	2.854	15.122	41.288
<i>Stopa umanjenja</i>	<i>100%</i>	<i>51%</i>	<i>31%</i>	<i>26%</i>	<i>44%</i>
<i>Udio izloženosti u ukupnim kreditima</i>	<i>100%</i>	<i>23%</i>	<i>75%</i>	<i>100%</i>	<i>31%</i>

	Banke	Pravna lica	Fizička lica	POCI	Ukupno
Procijenjena vrijednost kolaterala na 31. decembar 2018.					
Depoziti	-	-	-	-	-
Hipoteke	-	144.845	19.584	49.376	213.805
Ukupno	-	144.845	19.584	49.376	213.805

25.2 Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti nastaje u finansiranju aktivnosti Banke i u upravljanju pozicijama. Tretirajući rizik likvidnosti Banka konsoliduje svoje operacije u skladu sa relevantnim odlukama i internim politikama usmjerenim na održavanje rezervi likvidnosti, harmonizaciju sredstava i obaveza sa indikatorima i limitima likvidnosti.

Banka ima ograničen pristup izvorima finansiranja. Sredstva se prikupljaju putem ograničenog broja instrumenata uključujući različite vrste depozita Vlade FBiH i Federalnog zavoda za zapošljavanje, depozite pravnih lica, uzete kredite i vlasnički kapital. To ograničava fleksibilnost finansiranja i predstavlja ovisnost o uplatama depozita i kapitala od strane Vlade FBiH.

Banka nastoji održavati ravnotežu između kontinuiteta finansiranja i fleksibilnosti korištenjem obaveza različitih dospjeća. Banka kontinuirano procjenjuje rizik likvidnosti identifikirajući i prateći promjene u finansiranju koje su potrebne za dostizanje poslovnih ciljeva. Nadalje, Banka drži portfolio likvidne imovine kao dio svoje strategije upravljanja rizikom likvidnosti.

25. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

25.2 Rizik likvidnosti (nastavak)

Tabela u nastavku prikazuje preostale ugovorne ročnosti Bančine imovine i obaveza:

Na dan 31. decembra 2019.	Manje od 1 mjeseca	Od 1 do 3 mjeseca	Od 3 mjeseca do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Imovina						
Gotovina i ekvivalenti gotovine	100.489	-	-	-	-	100.489
Obavezna rezerva kod Centralne banke	13.498	-	-	-	-	13.498
Dati krediti i potraživanja od komitenata	18.773	5.065	34.248	100.780	45.886	204.752
Ostala imovina	99	-	-	-	-	99
Nekretnine, oprema i nematerijalna imovina	-	-	-	-	4.189	4.189
Ukupno aktiva	132.859	5.065	34.248	100.780	50.075	323.027
Obaveze i kapital						
Tekući računi i depoziti komitenata	49.219	-	-	31.420	51.880	132.519
Obaveze po kreditima	-	218	284	697	196	1.395
Rezervisanja za obaveze i troškove	252	4	276	203	395	1.130
Ostale obaveze	18.050	3	110	256	292	18.711
Vlasnički kapital i rezerve	-	-	-	-	169.272	169.272
Ukupno obaveze i kapital	67.521	225	670	32.576	222.035	323.027
Neusklađenost ročne strukture	65.338	4.840	33.578	68.204	(171.960)	-

25. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

25.2 Rizik likvidnosti (nastavak)

Na dan 31. decembra 2018.	Manje od 1 mjeseca	Od 1 do 3 mjeseca	Od 3 mjeseca do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Imovina						
Gotovina i ekvivalenti gotovine	107.731	-	-	-	-	107.731
Obavezna rezerva kod Centralne banke	13.496	-	-	-	-	13.496
Dati krediti i potraživanja od komitenata	11.653	6.354	30.933	114.703	34.483	198.126
Ostala imovina	85	-	1.113	-	-	1.198
Nekretnine, oprema i nematerijalna imovina	-	-	-	-	4.487	4.487
Ukupno aktiva	132.965	6.354	32.046	114.703	38.970	325.038
Obaveze i kapital						
Tekući računi i depoziti komitenata	62.043	-	-	31.442	48.631	142.116
Obaveze po kreditima	-	213	279	1.114	260	1.866
Rezervisanja za obaveze i troškove	534	-	165	2.043	373	3.115
Ostale obaveze	8.706	-	97	133	93	9.029
Vlasnički kapital i rezerve	-	-	-	-	168.912	168.912
Ukupno obaveze i kapital	71.283	213	541	34.732	218.269	325.038
Neusklađenost ročne strukture	61.682	6.141	31.505	79.971	(179.299)	-

25.3 Tržišni rizik

Banka je izložena tržišnom riziku koji predstavlja rizik da će dolaziti do promjena fer vrijednosti budućih novčanih tokova finansijskog sredstva uslijed promjena cijena na tržištu. Tržišni rizik proizlazi iz otvorenih pozicija u kamatnoj stopi, valuti i kapitalnim proizvodima, koji su svi izloženi općim i specifičnim tržišnim kretanjima i promjenama u nivou proizvoljnosti tržišnih stopa i cijena kao što su kamatne stope, kurs stranih valuta i cijene kapitala.

Uprava postavlja ograničenja i daje upute za praćenje i umanjivanje tržišnog rizika, koje redovno nadgleda.

25.3.1 Devizni rizik

Izloženost deviznom riziku proizlazi iz kreditnih, depozitnih i aktivnosti trgovanja i kontroliše se dnevno, prema zakonskim i interno utvrđenim limitima po pojedinim valutama, te u ukupnom iznosu za sva sredstva i obaveze denominirane u stranim valutama ili vezane za stranu valutu.

Dnevno upravljanje deviznom pozicijom Banke, temeljem zakonske regulative i internih pravila je odgovornost Sektora za upravljanje sredstvima Banke.

U cilju učinkovitog upravljanja deviznim rizikom Banka prati ekonomske i druge poslovne promjene u okruženju, radi predviđanja mogućih promjena u aktivnostima vezanim uz strane valute, kursovima i riziku stranih valuta.

25. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

25.3 Tržišni rizik (nastavak)

25.3.1 Devizni rizik (nastavak)

U dolje prikazanim tabelama prikazana je izloženost Banke deviznom riziku na dan 31. decembar 2019. i 31. decembar 2018. godine. U tabelu je uključena aktiva i pasiva Banke po iskazanoj vrijednosti, kategorisana po valutama.

31. decembra 2019.

	KM	EUR	USD	Ostale valute	Ukupno
Imovina					
Gotovina i ekvivalenti gotovine	92.354	7.203	932	-	100.489
Obavezna rezerva kod Centralne banke	13.498	-	-	-	13.498
Dati krediti i potraživanja od komitenata	204.734	-	18	-	204.752
Ostala imovina	98	1	-	-	99
Nekretnine, oprema i nematerijalna imovina	4.189	-	-	-	4.189
Ukupno imovina	314.873	7.204	950	-	323.027
Obaveze i kapital					
Tekući računi i depoziti komitenata	132.075	233	211	-	132.519
Obaveze po kreditima	-	521	874	-	1.395
Rezervisanja za obaveze i troškove	1.130	-	-	-	1.130
Ostale obaveze	18.707	4	-	-	18.711
Vlasnički kapital i rezerve	169.272	-	-	-	169.272
Ukupno obaveze i kapital	321.184	758	1.085	-	323.027
Neto devizna pozicija	(6.311)	6.446	(135)	-	-

25. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

25.3 Tržišni rizik (nastavak)

25.3.1 Devizni rizik (nastavak)

31. decembra 2018.

	KM	EUR	USD	Ostale valute	Ukupno
Imovina					
Gotovina i ekvivalenti gotovine	95.656	10.936	1.139	-	107.731
Obavezna rezerva kod Centralne banke	13.496	-	-	-	13.496
Dati krediti i potraživanja od komitenata	198.108	-	18	-	198.126
Ostala imovina	1.197	1	-	-	1.198
Nekretnine, oprema i nematerijalna imovina	4.487	-	-	-	4.487
Ukupno imovina	312.944	10.937	1.157	-	325.038
Obaveze i kapital					
Tekući računi i depoziti komitenata	141.499	568	49	-	142.116
Obaveze po kreditima	-	585	1.281	-	1.866
Rezervisanja za obaveze i troškove	3.115	-	-	-	3.115
Ostale obaveze	9.028	1	-	-	9.029
Vlasnički kapital i rezerve	168.912	-	-	-	168.912
Ukupno obaveze i kapital	322.554	1.154	1.330	-	325.038
Neto devizna pozicija	(9.610)	9.783	(173)	-	-

Analiza osjetljivosti strane valute

Banka je uglavnom izložena riziku po valutama EUR i USD. Budući da je KM fiksno vezana za EUR, Banka nije izložena promjenama kursa EUR.

Sljedeća tabela detaljno prikazuje osjetljivost Banke na 10%-tno povećanje i smanjenje u poređenju sa USD. 10% je stopa osjetljivosti koja se koristi pri internom izvještavanju ključnom osoblju Uprave o riziku strane valute i predstavlja procjenu Uprave o razumno mogućim promjenama kurseva stranih valuta. Analiza se vrši samo za potraživanja i obaveze nominirane u stranoj valuti i predstavlja usklađenje njihove vrijednosti na kraju perioda za promjenu kursa od 10%. Analiza osjetljivosti uključuje eksterne zajmove koji su denominirani u valuti različitoj od valute zajmodavca ili zajmoprimca. Pozitivan iznos ukazuje na povećanje dobiti ili kapitala kada KM u odnosu na USD jača za 10%. Za 10% slabljenja KM u odnosu na USD, efekat bi bio isti, ali u negativnom iznosu, kako je prikazano niže.

	USD Efekat	
	31. decembar 2019.	31. decembar 2018.
Gubitak	(14)	(17)

25. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

25.3 Tržišni rizik (nastavak)

25.3.2. Kamatni rizik

Poslovanje Banke je pod uticajem rizika promjene kamatnih stopa, u onoj mjeri u kojoj kamatonosna aktiva i obaveze dospijevaju ili im se mijenjaju kamatne stope u različitim trenucima ili u različitim iznosima.

Većina datih kredita pravnim licima i stanovništvu su inicijalno ugovoreni sa fiksnom kamatnom stopom. Ovi finansijski instrumenti se klasifikuju kao instrumenti sa fiksnom kamatnom stopom, a ostali kao instrumenti sa varijabilnom kamatnom stopom. Banka ne plaća kamatu na primljene depozite, izuzev za dio garantnog depozita Vlade FBiH od 10.000 hiljada KM (1% na godišnjem nivou). Odluke o utvrđivanju i izmjenama kamatnih stopa donosi Nadzorni odbor na prijedlog Uprave.

Kamatna osjetljivost imovine i obaveza

Dolje prikazana tablica daje kratak prikaz izloženosti Banke kamatnom riziku na kraju godine. Sredstva i obaveze Banke prikazani su u tabeli po knjigovodstvenoj vrijednosti i kategorisani su prema ranijim ugovorenim datumima dospijeća. Imovina i obaveze na koje se ne primjenjuju kamatne stope svrstani su u kategoriju „Beskamatno“.

Na dan 31. decembra 2019.	Beskamatno	Manje od 1 mjeseca	Od 1 do 3 mjeseca	Od 3 mjeseca do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno	Po fiksno kamatno stop	Efektivna kamatna stopa
Aktiva									
Gotovina i ekvivalenti gotovine	100.489	-	-	-	-	-	100.489	-	
Obavezna rezerva kod Centralne banke	13.498	-	-	-	-	-	13.498	-	
Dati krediti i potraživanja od komitenata	-	18.773	5.065	34.248	100.780	45.886	204.752	204.537	3,33%
Ostala imovina	99	-	-	-	-	-	99	-	
Nekretnine, oprema i nematerijalna imovina	4.189	-	-	-	-	-	4.189	-	
Ukupno aktiva	118.275	18.773	5.065	34.248	100.780	45.886	323.027	204.537	
Obaveze i kapital									
Tekući računi i depoziti komitenata	122.519	-	-	-	-	10.000	132.519	10.000	1,00%
Uzeti krediti	521	-	218	219	437	-	1.395	874	2,00%
Rezerve za obaveze i troškove	1.130	-	-	-	-	-	1.130	-	
Ostale obaveze	18.711	-	-	-	-	-	18.711	-	
Vlasnički kapital i rezerve	169.272	-	-	-	-	-	169.272	-	
Ukupno obaveze i kapital	312.153	-	218	219	437	10.000	323.027	10.874	
Kamatni rizik	-	18.773	4.847	34.029	100.343	35.886	-	193.663	

Razvojna banka Federacije Bosne i Hercegovine
 Napomene uz finansijske izvještaje
 za godinu koja je završila 31. decembra 2019.
 (Svi iznosi su izraženi u hiljadama KM, ako nije drugačije naznačeno)

25. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

25.3 Tržišni rizik (nastavak)

25.3.2. Kamatni rizik (nastavak)

Na dan 31. decembra 2018.	Beskatn	Manje od 1 mjeseca	Od 1 do 3 mjeseca	Od 3 mjeseca do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno	Po fiksno kamatno stop	Efektivna kamatna stopa
Aktiva									
Gotovina i ekvivalenti gotovine	107.731	-	-	-	-	-	107.731	-	-
Obavezna rezerva kod Centralne banke	13.496	-	-	-	-	-	13.496	-	-
Dati krediti i potraživanja od komitenata	-	11.653	6.354	30.933	114.703	34.483	198.126	197.884	3,87%
Ostala imovina	1.198	-	-	-	-	-	1.198	-	-
Nekretnine, oprema i nematerijalna imovina	4.487	-	-	-	-	-	4.487	-	-
Ukupno aktiva	126.912	11.653	6.354	30.933	114.703	34.483	325.038	197.884	
Obaveze i kapital									
Tekući računi i depoziti komitenata	132.116	-	-	-	-	10.000	142.116	10.000	1,00%
Uzeti krediti	585	-	213	214	854	-	1.866	1.281	2,00%
Rezerve za obaveze i troškove	3.115	-	-	-	-	-	3.115	-	-
Ostale obaveze	9.029	-	-	-	-	-	9.029	-	-
Vlasnički kapital i rezerve	168.912	-	-	-	-	-	168.912	-	-
Ukupno obaveze i kapital	313.757	-	213	214	854	10.000	325.038	11.281	
Kamatni rizik	-	11.653	6.141	30.719	113.849	24.483	-	186.603	

25. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

25.4. Procjena fer vrijednosti finansijske imovine i obaveza

Fer vrijednost predstavlja iznos za koji se neka imovina može razmijeniti ili obaveza izmiriti između obaviještenih i voljnih stranaka u uobičajenim tržišnim uslovima. Gdje su informacije dostupne, fer vrijednosti se zasnivaju na tržišnim cijenama. Međutim, za značajan dio finansijskih instrumenata Banke ne postoje lako dostupne tržišne cijene. U uslovima kada tržišne cijene nisu lako dostupne, fer vrijednost se procjenjuje korištenjem modela diskontovanih novčanih tokova ili ostalim prikladnim tehnikama određivanja cijena. Promjene u pripadajućim pretpostavkama, uključujući diskontne stope i procijenjene buduće novčane tokove, značajno utiču na procjene. Zato se izračunate fer tržišne procjene možda ne mogu realizirati pri prodaji finansijskih instrumenata u tekućem periodu, posebno uzimajući u obzir uticaj globalne finansijske krize i nedostatka likvidnog tržišta u Bosni i Hercegovini.

Gotovina i ekvivalenti gotovine

Za neto knjigovodstvene vrijednosti gotovine i stanja na računima kod banaka se općenito smatra da su približne njihovim fer vrijednostima.

Kreditni komitentima

S obzirom na specifičnost Banke, veliki iznos ukupnog kreditnog portfolija nosi fiksnu kamatnu stopu i dugoročni datum dospelja, te kamatnu stopu ispod tržišnih kamatnih stopa što odražava razvojnu komponentu same Banke. Budući da Banka nema komercijalnu orijentaciju niti zadane ciljeve koji su rijetkost za druge tržišne učesnike, nije bilo praktično izračunati fer vrijednost ovih kredita, niti bi navedene informacije imale posebnu dodatnu vrijednost, uzimajući u obzir iznad navedene specifičnosti.

Depoziti komitenata

Za depozite po viđenju i depozite koji nemaju definirano dospelje, fer vrijednost je iznos plativ po viđenju na dan bilansa stanja. Procijenjena fer vrijednost depozita sa fiksnim dospeljem temelji se na diskontiranim novčanim tokovima prema trenutno važećim kamatnim stopama za depozite sličnog preostalog dospelja. Nije praktično izračunati fer vrijednost depozita sa fiksnim dospeljem.

Uzeti krediti

Uzeti krediti banke su beskamtni ili nose nisku fiksnu kamatnu stopu. Fer vrijednost uzetih kredita sa fiksnom kamatnom stopom određuje se analizom diskontovanih budućih novčanih tokova, koristeći kamatnu stopu koja se trenutno nudi za kredite sa sličnim uslovima i dužnicima sa sličnim kreditnim bonitetom. Nije praktično izračunati fer vrijednost uzetih kredita.

25.5. Upravljanje kapitalom

Ciljevi Banke pri upravljanju kapitalom, koji je širi koncept od „dioničkog kapitala“ iz izvještaja o finansijskom položaju, jesu:

- Biti u skladu sa kapitalnim uslovima koje su postavili regulatori bankarskog tržišta u domaćem okruženju;
- Održati jaku kapitalnu osnovu u cilju razvoja poslovanja.

Uprava Banke redovno nadgleda adekvatnost kapitala i korištenje regulatornog kapitala na osnovu odgovarajućih tehnika koje se baziraju na propisima Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine.

25. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

25.5. Upravljanje kapitalom (nastavak)

Banka je na dan 31. decembra 2019. godine bila usklađena sa svim regulatornim zahtjevima vezanim za kapital te je u skladu s lokalnom regulativom ostvarila stopu adekvatnosti kapitala u iznosu 85,0% (31. decembra 2018.: 91,4%).

Regulatorni kapital Banke za praćenje adekvatnosti, prema metodologiji Agencije se sastoji od:

- redovnog osnovnog kapitala - dionički kapital (netiran za bilo koji knjigovodstveni iznos trezorskih dionica), dionička premija, zadržana dobit, akumulirana ostala sveobuhvatna dobit, ostale rezerve, rezerve za opće bankarske rizike, nakon regulatornih usklađenja (za nematerijalnu imovinu i nepokriveni gubitak iz prethodnih godina);
- dopunskog kapitala banke - opće ispravke vrijednosti za kreditne gubitke.

Rizikom ponderisana imovina se mjeri pomoću hijerarhije četiri utega razvrstanih prema prirodi - i odražava procjenu kreditnih, tržišnih i drugih rizika povezanih sa istim - svaka imovina s drugom stranom, uzimajući u obzir sav podobni kolateral ili garancije. Sličan tretman je usvojen za vanbilansne izloženosti, s određenim prilagodbama kako bi se odrazila nestabilnost potencijalnih gubitaka.

Tabela u nastavku prikazuje strukturu regulatornog kapitala i pokazatelja kapitalne adekvatnosti na dan 31. decembra 2019. i 31. decembra 2018. godine, u skladu sa lokalnim regulativama (informacija o rizikom ponderisanoj imovini nije revidirana), uzeta iz obračuna podnesenog Agenciji za periode koji tada završavaju:

	2019. '000 KM	2018. '000 KM
Osnovni kapital		
Dionički kapital	163.615	163.615
Rezerve	5.298	1.587
Nematerijalna imovina	(84)	(168)
Nepokriveni gubitak – MSFI 9	-	(7.639)
Ukupno osnovni kapital	168.829	157.395
Dopunski kapital		
Opće rezerve – u skladu sa propisima Agencije	2.231	1.940
Revidirana dobit za godinu	-	-
Ukupno dopunski kapital	2.231	1.940
U sklada za nedostajuće regulatorne rezerve	(19.339)	(2.339)
Neto kapital	151.721	156.996
Rizikom ponderisana aktiva (nerevidirano) *	165.246	156.436
Ostala ponderisana aktiva (nerevidirano) *	13.195	14.494
Ukupna ponderisana rizična aktiva	178.441	170.929
Stopa adekvatnosti kapitala (%)	85,0%	91,8%

* Iznosi ponderisane rizične aktive u prethodnoj tabeli su obračunati u skladu sa regulativama Agencije za bankarstvo.

25. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

25.5. Upravljanje kapitalom (nastavak)

U skladu sa propisima Agencije, Odlukom o izračunavanju kapitala banke („Službene novine Federacije BiH“ broj 81/17), revidirana dobit perioda se uključuje u izračun regulatornog kapitala od dana kad su revidirani finansijski izvještaji izdati i odobreni od strane organa upravljanja Banke. U skladu sa regulatornim zahtjevima važećim na dan izdavanja izvještaja sa 31. decembrom 2019. godine, dobit perioda bi bila uključena u izračun regulatornog kapitala ukoliko bi revidirani finansijski izvještaji bili odobreni i usvojeni od strane Skupštine Banke prije predaje izvještaja Agenciji za bankarstvo. U gore navedenom izračunu, dobit za 2019. godinu nije uključena u izračun adekvatnosti kapitala na dan 31. decembra 2019. godine, jer ista nije revidirana niti usvojena od strane organa upravljanja Banke.

26. DOGAĐAJI NAKON DATUMA IZVJEŠTAVANJA

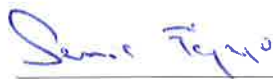
Širenje korona virusa (COVID-19) će uticati na poslovanje Banke u narednom periodu. Još uvijek nije moguće procijeniti uticaj širenja korona virusa i njegove posljedice na finansijski položaj i poslovanje Banke.

Osim gore navedenog, u periodu između 31. decembra 2019. godine i datuma izdavanja ovih finansijskih izvještaja nije bilo događaja koji bi zahtijevali usklađivanje.

27. ODOBRAVANJE FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

Ove finansijske izvještaje odobrila je Uprava dana 09.04.2020. godine.

Potpisao za i u ime Uprave:

dr.sc. Semir Fejzić
v.d. Predsjednik Uprave

